

Abşeron iqtisadi rayonu
(*Abşeron, Xızı rayonları, Sumqayıt şəhəri*)

- **Abşeron**
- **Xızı**
- **Sumqayıt**

Abşeron

2004, 14 iyul

- Abşeronda “Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin təntənəli açılışı olmuşdur: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

2006, 12 sentyabr

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Abşeron rayonunda olmuşdur: Heydər parkının və Ümummilli liderin abidəsinin təntənəli açılışı
- Heydər Əliyev Muzeyinin açılışı
- Abşeron tarix-diyarşünaslıq muzeyi ilə tanışlıq
- Xırdalan qəsəbəsində orta məktəb binasının təməli qoyulmuşdur
- “Tam” yeni Azərbaycan-Türkiyə birgə istehsal müəssisəsidir
- Abşeron rayonu ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

Abşeronda “Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin təntənəli açılışı olmuşdur
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir
(14 iyul 2004-cü il)

İyulun 14-də Abşeron rayonunun Xırdalan qəsəbəsində “Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin təntənəli açılış mərasimi olmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Dövlətimizin başçısını ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin “İndi Azərbaycanın iqtisadiyyatı böyük dəyişikliklər dövrünü yaşayır. Bazar münasibətlərinə keçid və dünya iqtisadi sisteminə inteqrasiya olunmaq siyasətimizin əsas istiqamətlərini təşkil edir” kəlamı yazılmış transparantın asıldığı inzibati binanın önündə mehribanlıqla qarşıladılar.

Respublikamızın rəhbəri müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin binanın qarşısında ucaldılmış büstünün önünə gül dəstəsi qoydu.

Prezident İlham Əliyev “Azbentonit” in inzibati binasının rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi, burada ulu öndər Heydər Əliyevin iqtisadiyyat sahəsində fəaliyyətini əks etdirən foto-guşə ilə tanış oldu.

Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, “Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət Azərbaycanda sərbəst bazar iqtisadiyyatının inkişafına və əlverişli sərmayə mühitinə əsaslanaraq, ölkənin zəngin qeyri-filiz mineral ehtiyatlarının hasil və emal olunaraq yerli, habelə xarici bazara çıxarılması məqsədi ilə geniş istehsal şəbəkəsi yaratmışdır. “Azbentonit” in fəaliyyəti dərin elmi araşdırmalara əsaslanır. Bir neçə il ərzində Azərbaycandakı qeyri-filiz mineral yataqlarının ehtiyatını və xammalın keyfiyyətini öyrənmək üçün hərtərəfli geoloji tədqiqatlar, habelə, laboratoriya analizləri aparılaraq yüksək nəticələr əldə olunmuşdur.

Cəmiyyətin “Diatomit” Elm-İstehsalat Birliyi nəzdində geoloji kəşfiyyat dəstəsi, mineraloji tədqiqatlar bölməsi, texnoloji tədqiqatlar və sınaq laboratoriyaları yaradılmış, bunlarda Azərbaycanın 20-dək görkəmli alimi çalışır. Ümumiyyətlə, şirkətin emal, istehsal və elmi birliklərində Türkiyə, İtaliya, Almaniya, Fransa, Rusiya və Ukraynadan alınmış qabaqcıl texnologiyalara əsaslanan avadanlıq qurulmuşdur. Hazırda 2500 nəfərin çalışdığı “Azbentonit” MMC fəaliyyət istiqamətlərinə görə MDB-də, Yaxın və Orta Şərq ölkələrində analoqu olmayan müəssisədir.

Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yataqlardan çıxarılan nümunələrin saxlandığı xüsusi xammal bazası, istehsalat sexi, laboratoriya, elm-istehsal şəbəkəsi və digər sahələrlə tanış oldu, Xızı, Qazax, Qobustan, Siyəzən, Goranboy, Quba, Şamaxı və Abşerondakı yataqlardan çıxarılmış müxtəlif növ xammallara və yataqların geoloji xəritəsinə baxdı.

Xüsusi vurğulandı ki, şirkətin fəaliyyətinin bir hissəsini müxtəlif təyinatlı mineral tozların emalı təşkil edir və bu məqsədlə illik emal gücü 750 min ton olan “Azbentonit” minerallar emalı zavodu inşa olunmuşdur. Bu zavodun emal edəcəyi mineral tozlar neft-qaz, metallurjiya, sement, asfalt-beton, lak-boya, kimya, tikinti, şüşə, yeyinti sənayələrində, sabun, yuyucu vasitələr, tibb preparatları, kağız, rezin və polimerlər, keramika və sair istehsalında, müxtəlif mənşəli yağların, o cümlədən neft məhsullarının və bitki yağlarının ağardılmasında, içki və şirələrin təmizlənməsində, radioaktiv və digər zəhərli maddələrin izolyasiyası və udulması zamanı, həmçinin digər sahələrdə uğurla istifadə və tətbiq edilə bilər.

Zavodda texniki-istismarı tələb göstəricilərinə uyğun olan kommunikasiya və texnoloji emal xətləri, yollar inşa edilmişdir. Bundan başqa, çınqıl-qırmadaş, əhəng zavodları, kisə fabriki yaradılmışdır.

Sonra təntənəli açılış mərasimi keçirildi.

Mərasimi iqtisadi inkişaf naziri Fərhad Əliyev açdı.

İqtisadi inkişaf naziri Fərhad Əliyevin çıxışı

- Möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli mərasim iştirakçıları!

İcazə verin, hamınızı salamlayım və “Azbentonit” mineral istehsalı müəssisəsinin rəsmi açılışı ilə əlaqədar sizi ürəkdən təbrik edim.

Bu zavodun, eləcə də ölkənin digər regionlarında yeni-yeni müəssisələrin işə başlaması müasir Azərbaycan dövlətinin banisi Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında aparılmış və bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının real nəticəsidir. Bu gün böyük iftixar hissi ilə deyə bilərik ki, bu strategiyanın həyata keçirilməsi nəticəsində iqtisadiyyatın bütün sahələrində böyük nailiyyətlər əldə edilmişdir. Ən böyük

nailiyyət isə ondan ibarətdir ki, bu dövrdə ölkəmizdə aparılan müstəqil dövlət quruculuğu prosesində iqtisadi islahatların və sosial-iqtisadi inkişafın mahiyyət etibarilə yeni bir modeli - Heydər Əliyev modeli yaradılmışdır. Bu modelin həyat qabiliyyətli və səmərəli olmasının ən yaxşı nümunəsi son illərdə sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində əldə edilmiş nailiyyətlərdir.

Son yeddi ildə müşahidə olunan dinamik iqtisadi artım hazırda davam etməkdədir. 2004-cü ilin altı ayı ərzində ümumi daxili məhsulun artımı 10 faizdən çox olmuş, əsas sahələrə yönəldilmiş sərmayələrin artımı isə 60 faizdən çox təşkil etmişdir. Bununla yanaşı, adambaşına düşən pul gəlirləri 17,6 faiz, orta aylıq əmək haqqı 19,1 faiz artmışdır. Bütün bunlar göstərir ki, ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin qeyd etdiyi kimi, keçid dövrü başa çatmışdır, müstəqil, siyasi və iqtisadi əsasları olan Azərbaycan dövləti qurulmuşdur və inkişaf etməkdədir. Hazırda qarşımızda duran başlıca vəzifə bu iqtisadi nailiyyətlər əsasında hər bir ailənin güzəranının yaxşılaşmasını təmin etməkdən ibarətdir. Bu vəzifələrin həyata keçirilməsinin əsas istiqamətləri ölkəmizin başçısının “Azərbaycan Respublikasında sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsi tədbirləri haqqında” 2003-cü il 24 noyabr tarixli Fərmanında müəyyənləşdirilmişdir. Hazırda onun icrası məqsədi ilə qeyri-neft sektorunun inkişafının sürətləndirilməsi, yoxsulluğun azaldılması, yeni iş yerlərinin açılması, aqrar sektorda islahatların sürətləndirilməsi, kommunal islahatların davam etdirilməsi, sahibkarlığın maliyyə imkanlarının genişləndirilməsi, beynəlxalq standartlara cavab verən məhsul istehsalının stimullaşdırılması, maliyyə intizamının gücləndirilməsi, əmək haqqı və təqaüd sistemlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı zəruri tədbirlər həyata keçirilir.

Hörmətli mərasim iştirakçıları!

Bildiyiniz kimi, iqtisadiyyatın tarazlı inkişafının təmin edilməsi, regionların inkişaf səviyyəsində mövcud olan geriliyin aradan qaldırılması məqsədi ilə cari ilin fevral ayında Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafının beş il üçün Dövlət proqramı təsdiq edilmişdir. Bu gün əminliklə deyə bilərik ki, proqram ölkə vətəndaşları tərəfindən böyük razılıq hissi ilə qarşılanmışdır və hazırda bütün regionlarda nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı qızğın iş gedir.

Bir faktı nəzərinizə çatdırmaq istərdim ki, ötən ilin oktyabr ayından bu günədək təqribən 40 mindən artıq yeni iş yeri yaradılmışdır. İlin sonunadək kənd təsərrüfatının, o cümlədən üzümçülüyün, tütünçülüyün, baramaçılığın və digər texniki bitkiçilik sahələrinin inkişaf etdirilməsi, yeni emal müəssisələrinin fəaliyyətə başlaması, habelə bir sıra sənaye və xidmət müəssisələrinin açılması hesabına ümumilikdə 90 minə qədər yeni iş yeri yaradılacaqdır. Beləliklə, cənab İlham Əliyevin sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas məqsədi olan bu proses bundan sonra da daha intensiv şəkildə davam etdiriləcəkdir.

Dövlət proqramında əksini tapmış tədbirlərin böyük əksəriyyəti özəl sektorun imkanları hesabına həyata keçirilməlidir. Bu baxımdan Sahibkarlar Şurasının ikinci iclasında cənab Prezidentin sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı verdiyi tapşırıqların icrası, xüsusilə regionlarda biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması prioritet vəzifə olaraq qalır. Bu gün açılışında iştirak etdiyimiz “Azbentonit” müəssisəsi, eyni zamanda, sahibkarlığın inkişafına yönəlmiş siyasətin konkret nəticələrindən biridir.

Möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli mərasim iştirakçıları!

Müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi Abşeron iqtisadi rayonunda digər rayonlarda olduğu kimi, Dövlət proqramının icrası istiqamətində xeyli iş görülmüşdür. Böyük iqtisadi potensiala, zəngin faydalı qazıntılara malik olan bu iqtisadi rayonda ötən dövr ərzində tikinti materialları, asfalt-beton, mebel, quşçuluq və un məmulatları istehsal edən müəssisələr yaradılmışdır. Yeni xidmət müəssisələri işə başlamış və bəzilərinin fəaliyyəti genişlənməmişdir. Bunun nəticəsində Abşeron iqtisadi rayonunda 4 mindən çox yeni iş yeri yaradılmışdır. Növbəti illərdə bu iqtisadi rayonda yeni elektrik stansiyasının inşası, yol infrastrukturunun bərpası və inkişaf etdirilməsi, heyvandarlığın, yeni quşçuluq müəssisəsinin, zeytun təsərrüfatının genişləndirilməsi, turizm obyektlərinin istifadəyə verilməsi, kimya, metallurgiya və toxuculuq sahələrinin daha da inkişaf etdirilməsi, məktəblərin, idman və sağlamlıq mərkəzlərinin, əlil-bərpa mərkəzinin, yaşayış binalarının və digər obyektlərin inşası təmin ediləcəkdir.

Yerli xammal əsasında fəaliyyət göstərəcək “Azbentonit”də, eləcə də onunla bağlı sahələrdə əlavə olaraq minlərlə vətəndaş işlə təmin olunacaqdır. Müəssisə, eyni zamanda, hasilat sənayesinin, xüsusilə, metallurgiya sənayesinin inkişafına, şəhər və rayonlarımızda böyük vüsət almış inşaat işlərinin genişlənməsinə, tikinti materialları ilə təminatda idxaldan asılılığın azalmasına, bentonit tozu əsasında məhsul istehsal edəcək yeni müəssisələrin açılmasına və nəticə etibarilə digər sahələrdə əlavə iş yerlərinin yaradılmasına öz töhfəsini verəcəkdir. Hamınızı bir daha təbrik edir, müəssisənin fəaliyyətinə uğurlar arzulayıram. Möhtərəm Prezidentimizi əmin etmək istəyirəm ki, imzalanmış Fərmanların, qəbul olunmuş

proqramların, verilmiş tapşırıqların ən yüksək səviyyədə yerinə yetirilməsi üçün bundan sonra da bütün imkanlarımızı səfərbər edəcəyik. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

X X X

**“Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin idarə heyətinin sədri Füzuli Dünyamalıyevin
çıxışı**

- Möhtərəm cənab Prezident! İcazə verin, regionumuzda analoqu olmayan belə bir zavodun təntənəli açılışında iştirak etdiyinizə görə Sizə bütün əməkdaşlarımız adından səmimi minnətdarlığımızı, dərin hörmət və ehtiramımızı bildirək.

Möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Azərbaycan Respublikasının sürətli inkişafının düz 35 il bundan öncə ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən yaradılmış möhkəm təməlləri üzərində qurulan və müstəqillik illərimizdə daha da inkişaf etdirilən milli iqtisadi strategiyamızın mühüm istiqamətlərindən biri – sahibkarlığın inkişafı proqramı bu gün “Azbentonit” mineral emalı zavodunun və bununla bağlı 6 rayonda 11 növ müxtəlif mineralların hasilatına başlanmasını gerçəkləşdirmişdir.

Müəssisəmizin təyinatı əsas etibarilə bentonit məhsullarının istehsalından ibarətdir. Zavodda tətbiq olunmuş çoxşaxəli texnologiya, habelə istehsalatı digər istiqamətlərə yönəltmək - yəni kalsit tozu, əhəng, barit, mergel, kvars tozu, sement, vulkan külü, gips, quru inşaat qatışıqları, klinker, yuyucu vasitələr, piqment materiallar və s. məhsulların istehsalı ilə məşğul olmaq imkanı yaradır.

50-dən çox növü olan bentonitin 240-dan çox tətbiq sahəsi məlumdur. İstehsal edəcəyimiz bentonit məhsulları neft sənayesində, metallurgiyada, yemçilikdə və şarabçılıqda, habelə hidrotexniki qurğularda izolyasiya materialı kimi və müxtəlif çeşidli tikinti materiallarının istehsalında istifadə olunur. Yaxın gələcəkdə istehsal edəcəyimiz məhsul növləri isə lak-boya, keramika, tibb, kimya və ətriyyat sənayesində istifadə olunacaqdır.

Kollektivimiz bütün potensialını səfərbər edərək, bir il ərzində Bakı şəhərində və respublikamızın bir sıra rayonlarında müasir tipli istehsalat sahələri yaradıbdır. Hazırda zavodun 11 istehsalat xətti istismara hazır vəziyyətdədir. Bu texnoloji xətlərin gücü ildə 750 min tona yaxındır. Zavodun tam sərbəst istismarı, ardıcıl iş prosesinin təmin edilməsi, məhsullarımızın maya dəyərinin aşağı salınması və ətraf mühitin qorunması üçün bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Sumqayıt yolundan zavoda qədər 5 kilometr asfalt yol salınmış, axıntı sularının mərkəzləşdirilmiş sistemə qoşulması üçün uzunluğu 4 kilometr olan yeni kanalizasiya xətti çəkilmişdir. Ətraf mühitin qorunması üçün Türkiyədən alınmış havatəmizləyici qurğular quraşdırılmışdır.

Dünya standartlarına və zəruri tələblərə cavab verən 3 elmi tədqiqat laboratoriyası - mineraloji, analitik və texnoloji tədqiqatlar laboratoriyaları yaradılmış, 5 milyard manat dəyərində müasir avadanlıqla təchiz edilmişdir.

Möhtərəm cənab Prezident!

Bu gündəək 31 yüksək debitle mineral yatağı hasilata hazırlanmışdır. Tərtib edilmiş iqtisadi inkişaf proqramı əsasında Xızı rayonunda Bəylər, Şıxandağ, Kəşkürək bentonit yataqları aşkarlanaraq istismara hazır vəziyyətə gətirilmişdir. Ümumiyyətlə, Şıxandağ qrupuna daxil olan bentonit yataqlarının ehtiyatı 100 milyon tona yaxındır.

Bu yataqların istismar edilməsi məqsədi ilə ümumi uzunluğu 59 kilometr olan avtomobil yolu və dağ çaylarının üstündən 7 körpü salınmışdır. Yataqlarda 43 ixtisasdan olan işçilər çalışır ki, onların işləməsi, istirahət etməsi üçün 2 bina inşa edilmişdir. Bu işlərə 71,1 milyard manat vəsait sərf olunmuşdur.

Qobustan rayonunda, Qaracüzlü kəndi yaxınlığında ehtiyatı 32 milyon tondan çox olan dolomit yatağının istismar proqramını həyata keçirmək üçün oraya 24 kilometrlik avtomobil yolu çəkilmiş və 4 körpü salınmışdır. Yataqda Türkiyədən gətirilən avadanlıqla təchiz edilmiş və istehsal gücü saatda 300 ton olan qırmaadaş istehsal edən zavod tikilmişdir. Hazırda yataqda 77 nəfər müxtəlif ixtisaslı mütəxəssis işləyir.

Qazax rayonunda ümumi ehtiyatı 22 milyon tondan artıq olan Daş Salahlı və Aslanbəyli bentonit gil yataqları daha dəqiq öyrənilərək istismara hazırlanır. Aslanbəyli yatağından daşınan bentonit gili zavodda emal edildikdən sonra Rusiya, Belarus dövlətlərinə və daxili bazara göndəriləcəkdir.

Siyəzən rayonunda ehtiyatı 320 milyon tondan artıq olan Dərəzarat mergel və Nardaran əhəngdaşı yataqları, Quba rayonu ərazisində isə ümumi ehtiyatı 40 milyon kubmetrədək olan 11 rəngdən ibarət 5

mərmər yatağı kəşf edilmişdir. Mergel, əhəngdaşı ilə gilin təbii qarışığı olaraq sement istehsalının əsasını təşkil edən klinkerdən ibarətdir. Bu yataqların öyrənilməsinə və istimarına hələlik 60 mütəxəssis cəlb edilmişdir.

Eyni zamanda, ildə 120 min ton sönməmiş əhəng istehsalı gücünə malik olan sex quraşdırılmış, buraya 120 nəfər işçi cəlb edilmişdir.

Gələcəkdə bu yataqlardan çıxarılan xammalın emalı üçün 2 müasir tipli, illik gücü 300 min kvadratmetr olan mərmər emalı zavodu tikilməsi barədə İtaliya şirkəti ilə danışıqlar aparılır.

Bu işlərin kompleks şəkildə təşkil edilməsi məqsədi ilə zavodun nəzdində mobil avtomobil dəstəsi yaradılmışdır. Belə ki, işçilərin daşınması üçün avtobuslar, xidməti avtomobillər, geoloji axtarış və qazma işlərinin aparılması, yük daşınmalarının təmin edilməsi üçün müxtəlif markalı avtomobillər, buldozer, ekskavator və avtokranlar alınmışdır. Bunlardan əlavə, 25 qaçqın ailəsinə hər cür şəraiti olan evlər tikilib təhvil verilmişdir.

Yataqlar da nəzərə alınmaqla, müəssisəmizdə 2500 nəfər işlə təmin olunmuşdur. “Azbentonit” zavodu işçilərinin orta aylıq əmək haqqı 850 min manat təşkil edəcəkdir. İqtisadi inkişaf proqramına uyğun olaraq, yaxın gələcəkdə istehsal sahələrini genişləndirməklə 15 min yeni iş yerinin açılması nəzərdə tutulur.

Qısa müddətdə məhsullarımızın potensial alıcıları ilə sıx işgüzar əlaqələr yaradılmış, çoxhəcmli malların satışı haqqında razılıqlar əldə edilmişdir. Rusiya Federasiyası, Baltikyanı dövlətlər, Ukrayna, Finlandiya, Norveç, İran, Türkiyə, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri və Çində diler-distribüter şəbəkələrinin yaradılması nəzərdə tutulmuşdur. Bu işə sosial proqramların tərkib hissəsi kimi, yataqların yerləşdiyi regionların sosial və iqtisadi inkişafına təkan verəcək, yerli əhali işlə təmin olunacaqdır.

Hörmətli xanımlar və cənablar!

“Azbentonit” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti “Baghan General Trading” şirkəti tərəfindən cəlb edilmiş xarici sərmayə hesabına yaradılmışdır və Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsidir. Sərmayədarlar tərəfindən bütün bu işlərə ümumilikdə 261 milyard manat vəsait qoyulmuşdur.

Fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycan Beynəlxalq Bankı, “Baghan General” şirkəti və BNP Paris Bankının məhsədyönlü sərmayə strategiyasının səmərəsini qeyd etmək, bu qurumların rəhbərliklərinə, habelə bu işdə köməyi olan bütün dövlət qurumlarına kollektivimiz adından səmimi minnətdarlığımızı bildirmək istərdim.

Şübhəsiz, nailiyyətlərimiz bizdə özündən razılıq hissi yaratmır, əksinə, yaradıcı axtarışlarımızı davam etdiririk. Məqsədimiz yüksək nəticələr əldə etmək, möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanımızın günü-gündən qüdrətlənməsinə, tərəqqisinə öz töhfəmizi vermək, qarşımızda duran vəzifələrin tam və yüksək keyfiyyətlə yerinə yetirilməsinə nail olmaqdır.

Diqqətinizə görə sağ olun!

X X X

Zavodun işçisi, Laçın rayonundan olan məcburi köçkün Namiq Budaqovun çıxışı

-Hörmətli cənab Prezident!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli mərasim iştirakçıları!

Ən əvvəl, Prezidentimizə öz təşəkkür və minnətdarlığımızı bildiririk ki, vaxtının çox az olmasına baxmayaraq, bizim zavodun açılışında iştirak edir. Biz bununla qürur duyuruq. Məlum hadisələr zamanı mənim yaxınlarım – ailəm, qohumlarım rayonu tərk etmək məcburiyyətində qalıblar. 1992-ci ildə olmanın əzab və məşəqqətlər görünlərdən biri kimi deyə bilərəm ki, həmin ildən indi bu zavodun fəaliyyətə başladığı gördüyünüz bu yerdə yaşamaq məcburiyyətində idik. Anbar və zirzəmilər yaşayış üçün həddindən artıq pis idi. Bu zavod fəaliyyətə başladığı ilk gündən bizə qayğı göstərir.

1992-ci ildə Qarabağda gedən döyüşlər, daxildə olan hərə-mərclik bizi həddindən artıq pis vəziyyətdə qoymuşdu. Heç bir dövlət strukturu işləmirdi. 1993-cü ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana hakimiyyətə qayıdışından sonra vəziyyət tamamilə dəyişdi, bizə qayğı göstərilməyə başladı və biz Heydər Əliyevin ruhu qarşısında həmişə borcluyuq, baş əyirik, Allahdan ona qəni-qəni rəhmət diləyirik. Cənab Prezidentimiz İlham Əliyevə cansağlığı, işlərində uğurlar, müvəffəqiyyət arzulayırıq.

1993-cü ildən hazırkı dövrə kimi bizə həmişə qayğı göstərilmişdir. Biz buna görə respublikanın rəhbərliyinə dərin təşəkkürümüzü bildiririk. “Azbentonit” şirkətinə, onun rəhbərliyinə minnətdarlığımızı

bildiririk ki, bizə - mənə və 24 məcburi köçkün ailəsinə ev tikib, tam şərait yaradıblar, yollarımız abadlaşdı, hər şeylə təmin olunuruq, bizə daim qayğı göstərilir.

Cənab Prezidentə minnətdarlıq edirik ki, bizim bütün işlərimizə kömək edir. Buna görə hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyevə bir daha Allahdan cansağlığı diləyir, uğurlar arzulayıram. Çox sağ olun.

X X X

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə nitq söylədi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

- Hörmətli xanımlar və cənablar!
Əziz dostlar!

Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Bu gün yeni müəssisə, yeni zavod açılır. "Azbentonit" zavodu açılır və istifadəyə verilir. Bu münasibətlə sizin hamınızı ürəkdən təbrik edirəm.

Bu zavodun açılması Azərbaycanda son illər ərzində aparılmış iqtisadi siyasətin nəticəsidir. Azərbaycan öz iqtisadiyyatını inkişaf etdirir. Ölkədə iqtisadi islahatlar aparılır. Bu islahatların nəticəsində minlərlə yeni iş yerləri açılıbdır. Yeni müəssisələr, yeni zavodlar, fabriklər açılıbdır. Bu siyasətin təməli 1993-cü ildə qoyulmuşdur. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərliyə qayıdışından sonra ölkə inkişaf etməyə başladı. Ölkəmizin hər bir sahəsi, o cümlədən iqtisadiyyat inkişaf etdi. Ölkədə sənaye potensialı gücləndi.

Azərbaycanda yaradılmış bu gözəl sərmayə mühitindən istifadə edərək həm xarici, həm də yerli sahibkarlar Azərbaycana sərmayə qoyurlar, yeni müəssisələr, fabriklər açır. Bu, olduqca əlamətdar bir hadisədir, onu göstərir ki, ölkəmiz inkişaf edir, güclənir və iqtisadiyyatımızın inkişafı düzgün istiqamətdə gedir. Bu gün "Azbentonit" zavodunun açılışı və istifadəyə verilməsi məhz bu istiqamətdə atılmış növbəti bir addımdır. Bu zavod nəhəng bir müəssisədir. Burada qeyd olundu ki, zavodun fəaliyyəti nəticəsində 2500 yeni iş yeri açılacaqdır və gələcəkdə, müəssisənin inkişaf proqramı tam miqyasda həyata keçiriləndən sonra işlə təmin olunan insanların sayı 15 minə çatacaqdır.

Zavodda çox müasir avadanlıq quraşdırılıbdır. Demək olar ki, burada ən yüksək dünya standartlarına cavab verən avadanlıq var. Eyni zamanda, burada elmi tədqiqat işləri də yüksək səviyyədə aparılır. Bu da çox vacibdir. Azərbaycanın çox güclü və zəngin elmi potensialı vardır. Əlbəttə, çox sevindirici haldır ki, bu potensialdan artıq əməli surətdə istifadə olunur.

Bu zavodun tikintisinə çoxlu sərmayə qoyulubdur və çox sevindirici haldır ki, Azərbaycanda sərmayələr qeyri-neft sektoruna qoyulur. Qeyri-neft sektorunun inkişafı bizim siyasətimizin ən prioritet istiqamətlərindən biridir.

Azərbaycan 1993-1994-cü illərdən sonra əsas diqqəti neft sektorunun inkişafına yönəlmişdi. Bu da təbii idi. Çünki ölkə çox çətin vəziyyətdə idi. Ölkədə iqtisadi böhran yaşanırdı, xəzinə demək olar, boş idi. Azərbaycanda qeyri-neft sektoruna sərmayələrin cəlb edilməsi məsələsi böyük çətinliklərlə üzləşirdi. Ona görə ölkə rəhbərliyi əsas diqqəti neft sektorunun inkişafına yönəlmişdi və bu da öz gözəl nəticələrini verdi. Azərbaycanın neft strategiyası, Heydər Əliyevin neft strategiyası uğurla icra edildi.

Amma bu gün bizim əsas vəzifəmiz qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. Bu istiqamətdə atılan hər bir addım bizi çox sevindirir. Xüsusilə bu cür böyük, nəhəng müəssisənin yaradılması. Bu, demək olar ki, Azərbaycanda yeni sənayenin yaradılmasıdır və bu sənayenin çox böyük perspektivləri vardır. Bu gün burada zavodun fəaliyyəti ilə tanış olarkən bir daha gördüm ki, müəssisə öz inkişafının hələ ilkin mərhələsindədir. Bu zavodun çox gözəl perspektivləri vardır. Əminəm ki, zavod bütün istiqamətlərdə Azərbaycana, Azərbaycanın iqtisadiyyatına öz dəyərli töhfəsini verəcəkdir. Mən zavodun fəaliyyətinə uğurlar arzulayıram. Burada işləyən işçilərə uğurlar arzulayıram.

Bilirəm ki, burada işçilər üçün də çox gözəl şərait yaradılıbdır. Mən bu gün bu şəraitlə tanış oldum. Artıq bu da Azərbaycanın reallığıdır. İşləyən insana, fəhləyə diqqət, qayğı göstərilməli, onun iş şəraiti yüksək səviyyədə qurulmalıdır, standartlara cavab verməlidir. Bu da vardır. Əmək haqqı yüksəkdir. Zavodda işləyənlərin əmək haqqı orta hesabla 850 min manatdır. Bu da çox yüksək göstəricidir. Mən ümid edirəm ki, zavod daha da geniş miqyasda işə başlayandan sonra bu əmək haqqı da qaldırılacaqdır.

Eyni zamanda, bu gün Azərbaycanın tarixi üçün çox əlamətdar bir gündür. Zavod açılışa hazır olanda mənə məruzə edildi və tarix müəyyən edilməli idi ki, biz onu nə vaxt, hansı gündə açaq. Mən də təklif etdim ki, biz bu zavodu iyulun 14-də açaq. Bunun çox böyük mənası vardır. Məhz 1969-cu il iyulun 14-də xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərliyə gəlmişdi. Düz 35 il bundan əvvəl. O vaxtdan Heydər Əliyevin bütün həyatı, fəaliyyəti xalqa xidmət etməkdən ibarət olmuşdur.

Azərbaycan 1969-cu ildə digər müttəfiq respublikalarla müqayisədə ən pis vəziyyətdə olan respublika idi. Ölkə iqtisadiyyatı zəif idi, demək olar ki, sənaye potensialı ümumiyyətlə yox idi və ölkə bir xammal bazası kimi fəaliyyət göstərirdi. Məhz Heydər Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti nəticəsində 1970-ci illərdə - 1980-ci illərin əvvəllərində Azərbaycanda güclü sənaye potensialı yarandı, yeni zavodlar, fabriklər quruldu. Azərbaycan üçün, onun gələcəyi üçün və bu gün üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən müəssisələr yaradıldı.

Hazırda Heydər Əliyevin neft strategiyası uğurla həyata keçirilir. Amma bilməliyik ki, əgər 1970-ci illərdə Azərbaycanda güclü neft infrastrukturunu yaradılmasaydı, bu gün bu strategiyayı həyata keçirmək üçün daha böyük həcmdə vəsait tələb olunardı və əlbəttə, indi bizim işimizi çətinləşdirərdi. O vaxt bütün digər sahələrdə də Azərbaycanın inkişafı çox sürətlə gedirdi və əgər 1969-cu ildə Azərbaycan 15 respublika sırasında axırıncı yerlərdəydisə, 1982-ci ildə birinci yerlərdə idi. Eyni vəziyyət, eyni mənzərə 1993-cü ildə baş vermişdir. 1993-cü ildə Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə Azərbaycana rəhbərliyə qayıdandan sonra ölkə inkişaf etməyə başladı. Amma 1993-cü ilə qədər ölkənin iqtisadiyyatı tamamilə dağıdılmışdı, böhran yaşanırdı, iqtisadiyyat ildən-ilə tənəzzülə uğrayırdı.

10 il ərzində, 1993-cü ildən 2003-cü ilə qədər ölkə inkişaf etməyə başladı. Azərbaycanda çox böyük işlər görüldü. İqtisadiyyat qalxdı, sosial məsələlərin həlli istiqamətində böyük addımlar atıldı. Ölkəmiz beynəlxalq aləmdə möhkəm yerini tutdu. Heydər Əliyevin neft strategiyası həyata keçirilməyə başladı.

Bu gün Azərbaycan iqtisadi cəhətdən bölgədə qabaqcıl ölkədir. Azərbaycana 17 milyard dollar sərmayə qoyulubdur və bu da adambaşına düşən sərmayənin həcminə görə ölkəmizə nəinki keçmiş Sovet İttifaqında, hətta Avropada qabaqcıl yerləri verir.

Bir sözlə, son on il ərzində Azərbaycan xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında böyük yol keçmişdir. Bu, bir daha onu göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, həm keçmişdə, 1970-ci illərdə, Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkib hissəsi olduğu dövrdə, həm də müstəqillik dövründə liderin rolu, onun fəaliyyəti həlledicidir. Azərbaycan xalqının böyük xoşbəxtliyidir ki, bu ölkəyə Heydər Əliyev kimi rəhbər başçılıq edibdir.

Bu gün tam qətiyyətlə deyə bilərəm ki, əgər Heydər Əliyev yaşasaydı, ən çox sevinən adam o olardı. Onun üçün ən böyük sevinc gətirən amillər, ən böyük xoşbəxtlik xalqımızın sülh, əmin-amanlıq şəraitində, rifah içində yaşaması idi. Bu gün bu zavod həm burada işləyənlər üçün, həm də, ümumiyyətlə, Azərbaycanın gələcək iqtisadi inkişafı üçün böyük rol oynayacaqdır.

Bu gün bu yeni sənaye yaradılıb və mən şübhə etmirəm ki, bütün başqa sahələrdə olduğu kimi, iqtisadi inkişaf istiqamətində də Azərbaycanı böyük uğurlar gözləyir. Bütün bu uğurlara nail olmaq üçün Heydər Əliyev siyasəti davam etdirilməlidir. Bu siyasət Azərbaycan xalqı tərəfindən dəstəklənir və Azərbaycanda həyata keçirilir.

Prezident seçkilərindən keçən dövr ərzində Azərbaycan hərtərəfli inkişaf edir. Hər bir ölkə üçün, iqtisadi inkişafı təmin etmək üçün ictimai-siyasi sabitlik ən başlıca şərtidir və bu sabitlik Azərbaycanda qorunur. Bunu pozmaq istəyən qüvvələr öz layiqli cavabını aldılar. Biz Azərbaycanda sabitliyin pozulmasına heç cür imkan verə bilmərik və qanunu pozan şəxslər qanun qarşısında cavab verməlidirlər, verəcəklər.

Azərbaycan beynəlxalq aləmdə öz mövqelərini möhkəmləndirir. Ölkəmiz bütün beynəlxalq təşkilatlarda uğurla fəaliyyət göstərir. Azərbaycanın milli maraqlarını müdafiə edir. Ölkəmiz üçün ən başlıca problem olan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində Azərbaycan öz mövqeyindən dönmür və dönməyəcəkdir. Bu, ədalətli mövqedir və bu münaqişə yalnız və yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində öz həllini tapa bilər. Deyə bilərəm ki, son müddət ərzində bizim mövqeyimiz beynəlxalq aləmdə daha böyük dəyər qazanır.

Azərbaycanda ordu quruculuğunda böyük işlər görülür. Bu istiqamətdə də Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilir, ordumuz güclənir və bildiyiniz kimi, ölkə iqtisadiyyatı uğurla inkişaf etdiyinə görə, büdcədə əlavə vəsait yaranmışdır və bu vəsaitin üçdə bir hissəsi ordu quruculuğuna sərf olunacaqdır. Bu bizim prioritet məsələmizdir və Azərbaycanda güclü ordu var. Bu ordu daha da güclü olmalıdır və olacaqdır.

Azərbaycanın sosial problemləri öz həllini tapır. Ən çətin vəziyyətdə yaşayan qaçqınlar-köçkünlər üçün yeni şərait yaradılır, yeni qəsəbələr salınır. Onların işlə təmin olunması üçün addımlar atılır. Müvafiq fərmanlar verilibdir və onlar icra olunur. Ölkə iqtisadiyyatı inkişaf edir. 2004-cü ilin ötən dövründə iqtisadiyyatımız 10 faiz artıbdir. Biz bu yüksək sürəti saxlayırıq. Sərmayə qoyuluşu davam edir. Ölkədə yeni müəssisələr açılır.

Bilirsiniz ki, qəbul edilmiş sosial-iqtisadi və regional proqramların icrası uğurla gedir. Minlərlə yeni iş yerləri açılır. Burada iqtisadi inkişaf naziri qeyd elədi ki, son aylar ərzində 40 minə qədər yeni iş yeri açılıbdir. Bu, çox böyük rəqəmdir. Mən heç şübhə etmirəm ki, qarşımızda duran məqsədə çatacağıq, Azərbaycanda işsizliyi aradan qaldıracağıq. Biz bütün bunları edirik və bundan sonra da edəcəyik.

Ölkəmizin çox gözəl perspektivləri vardır. Heydər Əliyevin əsəri olan və onun adını daşıyan Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri gələn il istismara veriləcəkdir ki, bu da ölkəmizə böyük iqtisadi mənfəət gətirəcəkdir. Biz düzgün yoldayıq və bu yoldan dönməyəcəyik. Azərbaycan xalqı bu siyasəti dəstəkləyir. Mən bu dəstəyə güvənirəm, buna arxalanıram və deyə bilərəm ki, Azərbaycan və onun gələcəyi etibarlı əllərdədir.

Əziz dostlar!

Mən sizi bu zavodun açılışı münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm. Sizə cansağlığı, xoşbəxtlik, yeni-yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

(Dövlətimizin başçısının nitqi qəzetin bugünkü nömrəsinin birinci səhifəsində dərc olunur).

X X X

Sonra dövlətimizin başçısı İlham Əliyev zavodun işə düşməsinə bildirən xüsusi düyməni basdı. Bununla da yeni müəssisə fəaliyyətə başladı.

X X X

Mərasimdə Baş nazir Artur Rəsizadə, nazirlər, komitə və şirkət rəhbərləri, Milli Məclisin deputatları və digər rəsmi şəxslər iştirak edirdilər.

AZƏRTAC
2004, 14 iyul

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Abşeron rayonunda olmuşdur
Heydər parkının və Ümummilli liderin abidəsinin təntənəli açılışı
(12 sentyabr 2006-cı il)

Sentyabrın 12-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Abşeron rayonunda olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə Xırdalan qəsəbəsində Heydər parkının və xalqımızın ümummilli liderinin abidəsinin açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Mərasimə toplaşmış minlərlə insan Prezident İlham Əliyevi böyük hörmət və ehtiramla, alqışlarla qarşıladı. Sakinlərin əllərində ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin portretləri, Azərbaycanın dövlət bayraqları, ümummilli liderin müdrik kəlamları yazılmış transparantlar, Prezidenti salamlayan şüarlar var idi.

Dövlətimizin başçısı ulu öndər Heydər Əliyevin parkda ucaldılmış abidəsinin üzərindən ağ örtüyü götürdü. Bütöv qranitdən hazırlanmış bu abidənin hündürlüyü 4,2 metr, postamentlə birlikdə isə 6 metrdir. Abidənin müəllifi heykəltəraş Səhhab Məmmədovdur.

Prezident İlham Əliyev abidənin önünə gül dəstəsi qoydu.

Məlumat verildi ki, 9,6 hektar ərazini əhatə edən, Xırdalan sakinlərinin ulu öndərin xatirəsinə sonsuz hörmət və ehtiramının bariz nümunəsi olan bu parkda istirahət üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Parkda Heydər Əliyev muzeyi və Tarix-diyarşünaslıq muzeyi fəaliyyət göstərir. Yaşıllıqları, gül-çiçəyi, yaraşlıq fəvvarələri ilə gözoxşayan parkda yay estradası da vardır. Burada müxtəlif iaşə xidməti müəssisələri də fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan Prezidenti parkı seyr etdi, burada görülən işlərdən razılığını bildirdi.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

Heydər Əliyev Muzeyinin açılışı
(12 sentyabr 2006-cı il)

Sentyabrın 12-də Xırdalan qəsəbəsindəki Heydər parkında ulu öndərin adını daşıyan muzeyin təntənəli açılış mərasimi olmuşdur.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev rəmzi açılışı bildirən lenti kəsdi.

Muzeyin direktoru Tükəzban Həsənova dövlətimizin başçısına məlumat verdi ki, 10 bölmədən ibarət muzey dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin irsinin təbliği, gənc nəslin bu irsdən yararlanması məqsədi ilə yaradılmışdır. Burada ulu öndərin uşaqlıq və gənclik illərini, təhlükəsizlik orqanlarında fəaliyyətini, Azərbaycana rəhbərliyinin ilk dövrünü, 1981-ci ildə Abşeron rayonuna gəlməsini, müstəqil Azərbaycan dövlətinə rəhbərlik illərini, kənd təsərrüfatının, sənayenin inkişafına, milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasına, ordu quruculuğuna, mədəniyyətə və idmana qayğısını, yeni neft strategiyasının həyata keçirilməsini, xarici ölkələrə rəsmi səfərlərini, tanınmış dövlət xadimləri və siyasətçilərlə görüşlərini, 2001-ci ildə Abşeron rayonunda istifadəyə verilən obyektlərin açılış mərasimində iştirakını əks etdirən çoxsaylı fotosəkil və eksponat toplanmışdır.

Muzeydə ümummilli liderin büstü də qoyulmuş, Abşeron rayonunda olmasını əks etdirən xüsusi fotoalbom hazırlanmışdır.

Prezident İlham Əliyev muzeyin ayrı-ayrı guşələri ilə tanış oldu, fotosəkillərə, Qobu xalçaçılarının toxuduqları, üzərində ulu öndərin portreti olan xalçaya böyük maraqla tamaşa etdi.

Sonra dövlətimizin başçısı muzeyin xatirə kitabına ürək sözlərini yazdı:

“Heydər Əliyev muzeyində ulu öndərin həyat və fəaliyyətini əks etdirən fotosəkillər bir daha göstərir ki, bütün dövrlərdə Heydər Əliyev doğma xalqına sədaqətlə xidmət etmişdir. Müstəqil Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyev Abşeron rayonunun sosial-iqtisadi inkişafına böyük diqqət göstərmişdir.

Bu gün Abşeron rayonu uğurla inkişaf edir, burada quruculuq, abadlıq işləri sürətlə gedir. Əminəm ki, bundan sonra da abşeronlular, həmişə olduğu kimi, doğma Vətənimizin inkişafına öz töhfələrini verəcəklər.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
12 sentyabr 2006-cı il”.

X X X

Rayon ictimaiyyəti adından xatirə olaraq Prezident İlham Əliyevə Hökməli xalçaçılarının toxuduqları, üzərində dövlətimizin başçısının portreti olan xalça təqdim edildi.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

Abşeron tarix-diyarşünaslıq muzeyi ilə tanışlıq
(12 sentyabr 2006-cı il)

Sentyabrın 12-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Abşeron tarix-diyarşünaslıq muzeyi ilə tanış olmuşdur.

Dövlətimizin başçısını burada ehtiramla qarşıladılar. Direktor Yeganə Mənsimova məlumat verdi ki, tarix-diyarşünaslıq muzeyi ötən əsrin 80-ci illərindən fəaliyyət göstərir. Bina bu ilin əvvəllərində təmir olunmuşdur. Burada minlərlə eksponat vardır. Bunların xeylisi nadir eksponatlardır və Abşeronun, ümumən rayonun qədim tarixini, məişətini, mədəniyyətini əks etdirir. Muzeydə Balaxanıda ilk neftin çıxarılması, Hacı Zeynalabdin Tağıyevin və digər neft milyonçularının fəaliyyəti, Abşeronun inkişafı, bu torpaqda doğulmuş görkəmli şəxsiyyətlər, eləcə də köhnə Bakı barədə fotosəkillər və dəyərli sənədlər toplanmışdır.

Muzeydə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətini, o cümlədən Abşeron rayonunda olmasını əks etdirən xüsusi bölmə də vardır.

Prezident İlham Əliyev rayonun tanınmış şəxslərinin tərcümeyi-halı ilə maraqlandı, qədim dövrlərə və orta əsrlərə aid məişət, kənd təsərrüfatı alətlərinə, hərbi silah-sursata baxdı, bunların böyük əhəmiyyət daşıdığını, Abşeronun qədim tarixə malik olmasını sübut etdiyini vurğuladı.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

Xırdalan qəsəbəsində orta məktəb binasının təməli qoyulmuşdur (12 sentyabr 2006-cı il)

Sentyabrın 12-də Abşeron rayonunun Xırdalan qəsəbəsində 1296 yerlik orta məktəb binasının təməlinin qoyulmasına həsr olunmuş mərasim keçirilmişdir.

Mərasimə toplaşan sakinlər, təhsil işçiləri Prezident İlham Əliyevi alqışlarla qarşıladılar.

Dövlətimizin başçısı binanın layihəsi ilə tanış oldu. Prezidentə məlumat verildi ki, Təhsil Nazirliyinin sifarişləri ilə "Azkommunallayihə" İnstitutu tərəfindən hazırlanmış layihə əsasında tikiləcək və gələn ilin sentyabrında istifadəyə veriləcək orta məktəbdə 70-dən çox sinif otağı, idman, konfrans salonları, kompyuter otağı və yardımçı otaqlar, voleybol meydançası, ayrıca istilik sistemi olacaqdır. Qəsəbədəki 2 nömrəli orta məktəbin ərazisində müasir standartlara uyğun tikiləcək üçmərtəbəli məktəb Azərbaycanın ən nümunəvi təhsil ocaqlarından biri olacaqdır. İnşaat işlərini "Ulubəy-İnşaat" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət yerinə yetirəcəkdir.

İndiyədək 2 nömrəli orta məktəbdə 4500 şagird üç növbədə təhsil alırdı. Bu ağır vəziyyəti nəzərə alaraq, yeni məktəb binasının tikintisinə başlanılır. Növbəti ildə 2 nömrəli məktəbin indiki binası da təmirə dayandırılacaqdır.

Prezident İlham Əliyev binanın təməlinin qoyulduğunu bildirən gilizi bünövrəyə atdı və ilk beton qarışığını tökdü.

Dövlətimizin başçısı təhsil işçilərini təbrik etdi, gələn ilin sentyabrında məktəbin açılışı olacağını bildirdi.

2 nömrəli orta məktəbin ədəbiyyat müəllimi ELMİRA YAQUBOVA təhsil işçiləri adından Prezidentə dərin minnətdarlığını bildirərək dedi:

- Çox hörmətli cənab Prezident, Abşeron rayonunun Xırdalan qəsəbəsindəki 2 nömrəli orta məktəbdə Sizi salamlamaq bizim hamımız üçün olduqca xoşdur. Azərbaycanımızın daha da inkişaf etməsi, ulu öndərimiz, qüdrətli şəxsiyyət Heydər Əliyev ideyalarının dönmədən həyata keçirilməsi naminə Sizə böyük uğurlar və möhkəm cansağlığı arzulayıram.

Cənab Prezident, bu gün bir daha qürur hissi ilə deyirik ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı haqqında Dövlət proqramı qəbul edildikdən sonra bütövlükdə respublikamız geniş abadlıq, tikinti meydanına çevrilmişdir. Biz abşeronlular da fəxr edirik ki, son bir ildə rayonumuzda çox işlər görülmüş və görülməkdədir.

Cənab Prezident, elmə, təhsilə, xüsusilə məktəb tikintisinə hədsiz diqqət yetirdiyinizə görə Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Elə təkcə bizim rayonumuzda 10 məktəb binası inşa edilir. Bunlardan 6-sı Təhsil Nazirliyi, 3-ü Heydər Əliyev Fondu tərəfindən, 1-i isə Yaponiyanın ölkəmizdəki səfirliyinin maliyyə dəstəyi ilə tikilir. Yeni məktəb binası tikmək kimi müqəddəs bir işdə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanımın hamıya örnək ola biləcək fəaliyyətini yüksək qiymətləndiririk, ona ürəkdən gələn ən səmimi, xoş arzularımızı çatdırırıq.

Cənab Prezident, bu gün bizim üçün, həqiqətən, mübarək bir gündür. Bir qədər öncə ümummilli liderimiz, xalqımızın fəxri, müstəqil Azərbaycanımızın memarı, dahi Heydər Əliyevin qəsəbəmizdə monumental abidə kompleksi açılmışdır. Bu mərasim dahi Heydər Əliyevə ümumxalq məhəbbətinin bir daha nümayişinə çevrilmiş, Sizin ətrafınızda hamımızın necə sıx birləşdiyini açıq şəkildə göstərmişdir. Biz çox sevinirik ki, Sizinlə birgə yeni məktəb binasının təməlinin qoyulması mərasimində iştirak edirik. İnanırıq ki, bu məktəbdə təhsil alacaq şagirdlər, işləyəcək müəllimlər Azərbaycanımızın gələcəyi naminə, azərbaycanlı adına layiq olmaq üçün var qüvvələrini sərf edəcəklər.

Çox hörmətli cənab Prezident, həmişə Sizinlə görüşmək arzusunda idim. Ulu Tanrıma şükürlər olsun ki, Sizinlə görüşdüm. Sizə dərin minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm ki, 2005-ci tədris ilində təhsil sahəsindəki uğurlarıma görə mənə "Tərəqqi" medalı ilə təltif etmişiniz. Bu təltifə görə ailəm və öz adımdan Sizə dərin təşəkkür edirəm. Uca Allahdan arzu edirəm ki, hələ çox-çox illər belə vüqarla, hünərlə Azərbaycanı addım-addım gəzəsiniz.

Prezident İLHAM ƏLİYEV xoş və səmimi sözlərə görə təşəkkür edərək dedi:

- Bir ildən sonra gözəl məktəb tikiləcək və uşaqlar yaxşı şəraitdə oxuyacaqlar. Mənə dedilər ki, bu məktəbdə 4500 şagird təhsil alır. Bu, çox çətindir, həm uşaqlar üçün, həm də müəllimlər üçün əziyyətdir. Müəllim Azərbaycanda ən hörmətli insandır. Böyük hörmətə malik müəllimin həm şəraiti yaxşı olmalıdır, həm də uşaqlar yaxşı oxumalıdır. Bütövlükdə indi Azərbaycanda hər şey çox sürətlə inkişaf edir. Bütün sahələrdə ən müasir, ən yaxşı şərait olmalıdır. İlk növbədə də məktəblərdə. 2008-ci ilə qədər Azərbaycanda

məktəb tikintisi məsələləri bütünlüklə həll olunmalıdır. Harada lazımsa, təmir olunacaq, harada lazımsa, tikiləcəkdir. Yəni pis vəziyyətdə olan məktəb binaları qalmamalıdır.

Sizə bir daha uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

“Tam” yeni Azərbaycan-Türkiyə birgə istehsal müəssisəsidir
(12 sentyabr 2006-cı il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də Abşeron rayonunda “Tam” qida sənayesi müəssisəsi ilə tanış olmuşdur. Azərbaycan-Türkiyə birgə müəssisəsində dövlətimizin başçısını səmimiyyətlə qarşıladılar.

Müəssisənin direktoru Hüseyn Əliyev məlumat verdi ki, tikintisinə keçən il başlanılan bu istehsal obyektı 2006-cı ildə tam gücü ilə işləməyə başlamışdır. 150 çeşiddən çox şirniyyat məhsulu istehsal edən bu müəssisənin gündəlik gücü 10 tondur. Hazırda burada 500 nəfər çalışır. Gələcəkdə istehsal və emal sahələrini genişləndirməklə işçilərin sayı 1000-ə çatdırılacaqdır. Yüksək keyfiyyətli məhsullar yerli tələbatı ödəməklə yanaşı, xarici bazarlara - Gürcüstana, Orta Asiya ölkələrinə də göndərilir. İşçilərin ən aşağı maaşı 100 manat təşkil edir. Burada Rusiya, İtaliya, Türkiyə və Almaniya istehsalı olan avadanlıq quraşdırılmışdır. Yaxın günlərdə İtaliyadan və Rusiyadan yenə avadanlıq gətiriləcəkdir.

Prezident İlham Əliyev biskvit, şokolad sexlərini gəzdi, laboratoriya ilə, məhsulun qəbulu, çeşidlənməsi və kompyuterlə keyfiyyətinin yoxlanılması və digər proseslərlə yaxından tanış oldu. Şirniyyatlardan daddı, bu cür müəssisələrin yaradılmasının əhəmiyyətini vurğulayaraq bir daha xatırladı ki, regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramına uyğun həyata keçirilən işlər ölkəmizdə işsizliyin aradan qaldırılmasına xüsusi kömək göstərir. Ona görə bu cür müəssisələrin yaradılması və sahibkarlığın inkişafı bundan sonra da dəstəklənəcəkdir.

Prezident İlham Əliyev müəssisənin əməkdaşları ilə xatirə şəkli çəkirdi.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

Abşeron rayonu ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş
(12 sentyabr 2006-cı il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 12-də Abşeron rayonunun mərkəzi Xırdalan qəsəbəsindəki Heydər parkında rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşmüşdür. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev görüşdə nitq söylədi.

**Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin
nitqi**

- Əziz bacılar və qardaşlar!
Əziz abşeronlular!

Bu gün çox gözəl və əlamətdar bir gündür. Bu gün Abşeron rayonunda ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsi açılır. Ulu öndər Heydər Əliyev bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına ləyaqətlə və sədaqətlə xidmət etmişdir. 1970-ci illərdə, Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkibində yaşadığı dövrdə respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafı üçün böyük işlər görülmüşdür, böyük sənaye potensialı yaradılmışdır ki, bu da indi Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. O illərdə, demək olar ki, respublikamızın hər bir yerində abadlıq, quruculuq işləri aparılmış və Azərbaycan qabaqcıl yerlərə çıxmışdı.

Ondan sonrakı dövr Azərbaycan üçün çox ağır olmuşdur. Bildiyiniz kimi, Sovet İttifaqı dağılandıqdan sonra ölkədə gedən mənfi proseslər faktik olaraq, Azərbaycanı uçurum kənarına gətirib çıxarmışdı. Ölkədə yaşanan həm siyasi, həm də iqtisadi böhran Azərbaycana çox böyük problemlər yaratmışdı. Faktik olaraq, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi böyük şübhə altında idi. Azərbaycan xalqının çağırışı ilə 1993-cü ildə rəhbərliyə qayıdan və Prezident vəzifəsinə seçilmiş Heydər Əliyev ölkəmizi və xalqımızı bu böyük bəlalardan qurtardı. Azərbaycan o gündən bu günə qədər çox sürətlə, dinamik şəkildə inkişaf edir. Əgər 1991-ci ildə ən ağır vəziyyətdə olan ölkə Azərbaycan idisə, bu gün Azərbaycan dünyada ən sürətlə inkişaf edən ölkədir. Artıq bütün dünya ictimaiyyəti bunu bilir ki, iqtisadi artım sürətinə görə ölkəmiz dünyada birinci yerdədir. Bütün bunları etmək üçün, əlbəttə ki, böyük bilik, savad, bacarıq, cəsarət, müdriklik lazım idi. Bu gün bu siyasət davam etdirilir. Azərbaycanın hər bir yerində böyük quruculuq işləri aparılır. Biz bunu Abşeron rayonunun simasında da əyani şəkildə görürük.

Qısa müddət ərzində rayonun siması dəyişdi, yeni yollar, parklar salınır, abadlıq işləri aparılır. Bu işlər, demək olar ki, respublikamızın, ölkəmizin hər bir yerində görülür. Mən çox istəyirəm ki, bu proseslər daha da sürətlə getsin, insanlar daha da yaxşı yaşasınlar, iqtisadiyyatımız daha da uğurla inkişaf etsin.

İqtisadi inkişafın təməli də məhz ulu öndərin Azərbaycana rəhbərliyə qayıdışından sonra qoyuldu. 1994-cü ildə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə Heydər Əliyevin neft strategiyası icra olunmağa başlamışdır və bu gün uğurla davam etdirilir. Dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri artıq fəaliyyətdədir və təsadüfi deyil ki, Heydər Əliyevin adını daşıyır. Çünki o, bu kəmərin çəkilməsinin təşəbbüskarı olmuşdur. Biz ağır, çətin vəziyyətə, bütün çətinliklərə, maneələrə baxmayaraq, kəmərin tikintisinə nail ola bilmişik. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri Azərbaycanın uzunmüddətli inkişaf yolunu təmin edəcəkdir.

Bu gün həm iqtisadi cəhətdən, həm siyasi cəhətdən Azərbaycan qabaqcıl ölkələrin sırasındadır. Siyasi sabitlik tam şəkildə bərqərar olunmuşdur. Dünya praktikası onu göstərir ki, əgər sabitlik yoxdursa, heç bir inkişafdan söhbət gedə bilməz. Bunu uzaq, yaxın tarix əyani şəkildə göstərir. Azərbaycanda ictimai-siyasi vəziyyət çox müsbətdir. Ölkəmiz çox uğurla inkişaf edir, beynəlxalq mövqelərini möhkəmləndirir. Azərbaycanda mötəbər beynəlxalq təşkilatların tədbirlərinin keçirilməsi artıq ənənəvi xarakter almışdır.

Dünən Bakıda İslam Konfransı Təşkilatına üzv olan ölkələrin turizm nazirlərinin konfransı keçirilmişdir. Ondan əvvəl beynəlxalq təşkilatların çərçivəsində zirvə görüşləri keçirilmişdir. Azərbaycan bölgədə və dünyada öz mövqelərini möhkəmləndirir. Bunun əsasında düşünülmüş siyasət və əlbəttə ki, iqtisadi imkanlar dayanır. İqtisadi imkan olmasa, heç bir işi görmək mümkün deyildir. Bizim iqtisadi islahatlarımız uğurla icra edilir. Büdcəmiz ildən-ilə artır. Son üç il ərzində büdcə xərcləri bir neçə dəfə artıb. Bir neçə aydan sonra yeni büdcə qəbul olunacaq və əminəm ki, biz yenə də artımı görəcəyik. Artım isə öz növbəsində, insanların gündəlik həyatında öz əksini tapır. Maaşlar, pensiyalar qaldırılır. Onu da deyə bilərəm ki, bu yaxınlarda yenə də minimum əməkhaqqının və pensiyanın qaldırılması üçün əməli tədbirlər görülməcəkdir.

Görün, indi ölkəmizin nə qədər ehtiyacı var. Haraya baxsaq, inkişafı görəcəyik. Yeni işlər görülür, yollar çəkilir, elektrik stansiyaları tikilir, su, qaz xətləri çəkilir, parklar abadlaşır, binalar, zavodlar, fabriklər, məktəblər tikilir.

Mən bu gün yeni böyük məktəbin təməl daşını qoyacağam. Azərbaycanda məktəb tikintisi çox geniş vüsət alıb, son illər ərzində bir yox, iki yox, yüzlərlə məktəb tikilibdir. Biz bunu gələnlərdə də edəcəyik. Xəstəxanalar tikilir. Yeni insanların gündəlik tələbatını ödəmək üçün bütün işlər görülür. Hər sahədə düşünülmüş konsepsiya var, taktika və proqram var. Bütün işləri proqram çərçivəsində aparırıq. O cümlədən regionların sosial-iqtisadi inkişafı Proqramı da artıq iki il yarımdır icra olunur və bunun nəticəsində təqribən 450 min yeni iş yeri açılıbdır. Bu proses davam edir. Çünki hələ ki, Azərbaycanda işsizlərin sayı kifayət qədərdir. Yoxsulluq şəraitində yaşayan insanlar da kifayət qədərdir. Baxmayaraq ki, yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı bir il ərzində 20 faiz aşağı düşübdir. Bizim məqsədimiz Azərbaycanda yoxsulluğu, işsizliyi tamamilə aradan qaldırmaqdır və buna nail olacağıq. Bunu deməyə gördüyümüz işlər əsas verir. Bunu deməyə Azərbaycanın ildən-ilə artan iqtisadi potensialı və bizim proqramlarımız əsas verir. Çünki bir daha demək istəyirəm ki, hər bir sahədə bizim proqramlarımız var.

Yerlərdə fəaliyyət göstərən məmurlardan çox şey asılıdır. Çünki birincisi, düzgün qərarlar qəbul edilir və onlar yerlərdə icra olunmalıdır. İkincisi, yerli icra orqanları da təşəbbüs göstərməlidirlər. Bu da olmalıdır və Abşeron rayonunun simasında biz bunu görürük. Mən həmişə həm müsbət, həm də mənfi cəhətləri birmənalı şəkildə bəyan edirəm. Görəndə ki, işlər yaxşı gedir, əlbəttə, mənim ürəyim sevinir. Siz, burada yaşayan insanlar görürsünüz ki, qısa müddət ərzində böyük işlər görülübdir. Bu, hələ işlərin ilkin mərhələsidir. Rayonun inkişafı üçün əlavə vəsait veriləcəkdir. Yeni fabriklər, zavodlar tikiləcək, iş yerləri yaradılacaq və beləliklə, insanlar daha da yaxşı yaşayacaqlar.

Digər tərəfdən, maaşlar və pensiyalar hər il qaldırılacaqdır. Həm minimum əməkhaqqı, həm də pensiyanın minimum məbləği ildən-ilə qaldırılacaqdır. Çünki indiki səviyyə bizi qane edə bilməz. İndiki səviyyə Azərbaycanın hazırkı iqtisadi durumuna bağlıdır. Bizim iqtisadi vəziyyətimiz yaxşılaşdıqca, əlbəttə, insanların da bütün tələbatları ödəniləcəkdir.

Bir daha demək istəyirəm ki, 1994-cü ildə o cəsarətli addımın atılması ilə Azərbaycanın uzunmüddətli inkişaf perspektivləri müəyyən olundu. Təsəvvür edin ki, əgər “Əsrin müqaviləsi” imzalanmasaydı, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri tikilməsəydi, Azərbaycanda vəziyyət necə olacaqdı?! Əlbəttə ki, ölkəmiz çox böyük problemlərlə, həm iqtisadi, eyni zamanda, siyasi problemlərlə üzləşəcəkdik. Çünki biz görürük ki, iqtisadi azadlıq, iqtisadi müstəqillik, ümumiyyətlə, ölkənin müstəqilliyini müəyyən edir. Azərbaycanı çox gözəl gələcək gözləyir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin istismarı zamanı ölkəmizə çox böyük vəsait gələcək, maddi imkanlar yaxşılaşacaq və ilk növbədə, insanların həyat səviyyəsi yaxşılaşacaqdır. Mən buna şübhə etmirəm. Biz artıq bunu görürük və bütün söylərimizi bu sahəyə yönəldirik.

Mən bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycanın hər bir bölgəsi, hər bir rayonu inkişaf etməlidir. Abşeron rayonunun inkişafı üçün əlavə tədbirlər görülməkdir, nə lazımdırsa, kömək ediləcəkdir. Ancaq eyni zamanda, rayon ictimaiyyəti də, həmişə olduğu kimi, fəal olmalıdır ki, Abşeron Azərbaycanın ən qabaqcıl rayonlarından birinə çevrilsin. Mən əminəm ki, siz buna nail olacaqsınız. Bir halda ki, siz belə yaxşı işləyirsiniz, əminəm, gələcəkdə də yaxşı işlər görülməkdir.

Əziz dostlar, sizi bir daha ürəkdən salamlayıram. Bu gün doğrudan da çox gözəl gündür. Ulu öndərin abidəsi önündə toplaşmışıq. Həm Heydər Əliyevin - ulu öndərin xatirəsinə öz hörmətimizi bildiririk, həm də görülən işlər haqqında təhlil aparırıq. Ən önəmlisi isə, gələcək haqqında fikirləşirik: Azərbaycanın gələcəyi necə olacaq, Azərbaycan haraya gedir, bir, iki, üç ildən sonra Azərbaycanda vəziyyət necə olacaq? Bütün bunlar bu gün bizim düşüncələrimizdir. Mən ümid edirəm ki, bütün qüvvələri səfərbər edib ölkəmizi zənginləşdirəcək və çox qüdrətli, müasir dövlət yaradacağıq. Bu işdə hamınıza uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

(Dövlətimizin başçısının nitqi böyük diqqətlə dinlənildi və hərarətli alqışlarla qarşılandı).

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev sakinlərə yaxınlaşaraq onlarla söhbət etdi, qayğı və problemləri ilə maraqlandı.

Rayon Veteranlar Şurasının sədri, Böyük Vətən müharibəsi iştirakçısı Dadaş Muradov dövlətimizin başçısına təşəkkür edərək dedi ki, cənab Prezident, mən Sizinlə ikinci dəfədir görüşməyimdən çox şadam.

Siz gözəl insan, Azərbaycan xalqının ən yaxşı oğlusunuz. Rəhmətlik ulu Heydər, əbədi Prezidentimiz bizi Sizə, Sizi də bizə tapşırılmışdır. Mən 51 ildir müəlliməm, müharibə əliliyəm. İndiyə qədər Abşeronda belə əzəmətli tikinti-quruculuq işləri görməmişəm. Yollar asfaltlanır, işıqlandırılır, küçələrdə əməlli-başlı səliqə yaradılmışdır. Bunların hamısı Sizin diqqətinizin nəticəsidir. Arxayınq ki, bundan sonra da bizə diqqət yetirəcəksiniz. Abşerona kifayət qədər maliyyə vəsaiti ayırın ki, biz daha yaxşı yaşayaq. Mən bunu bütün abşeronluların adından deyirəm.

İLHAM ƏLİYEV: Abşeron rayonuna əlavə maliyyə vəsaiti ayıracağam, nə lazımsa edəcəyəm. Təki burada işlər yaxşı getsin.

DADAŞ MURADOV: Rəhmətlik Süleyman Rüstəm deyirdi ki, “Cənnət görmək istəyəm, Azərbaycana gəlsin”. Mən də deyirəm ki, “Cənnət görmək istəyəm Abşerona gəlsin”. Bütün şəhərlər nümayəndələrini göndərsin, gəlib baxsınlar ki, necə yaxşı işlər gedir, nə gözəl parkımız var. Nə Sumqayıtda, nə də Bakıda belə gözəl park yoxdur.

İLHAM ƏLİYEV: Yollar Bakının yollarından daha da gözəldir.

DADAŞ MURADOV: Bəli, hər yer işıqlandırılır, küçələrdə rahat gedirsən. Nə elektrik enerjisinə, nə qaza, nə suya, heç nəyə ehtiyacımız yoxdur. Allah Sizə uzun ömür, cansağlığı versin. Başladığımız işlərdə müvəffəqiyyətlər, ailə səadəti arzulayırıq. Çox sağ olun.

AZƏRTAC
2006, 12 sentyabr

Xızı

2008, 22 avqust

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xızı rayonuna səfəri: Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
- Diyarşünaslıq muzeyi Xızının qədim tarixindən xəbər verir
- Altıağac Milli Parkı zəngin fauna və florası ilə seçilir
- Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə yeni mənzillər verilmişdir
- Şahmat məktəbi ilə tanışlıq
- Xızı şəhəri ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Xızı rayonuna səfəri
Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
(22 avqust 2008-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Xızı rayonunda olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə Xızı şəhərinin mərkəzində ulu öndərin adını daşıyan parkda ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək gül dəstəsi qoydu.

Sonra Prezident İlham Əliyev abidəni seyr edərək, parkda aparılan quruculuq–abadlıq işləri ilə də tanış oldu. Məlumat verildi ki, 3,2 hektar ərazini əhatə edən parkda sakinlərin istirahəti üçün lazımı şərait yaradılmışdır. Burada müasir oturmaqlar, yaşıllıq salınmış, gül kolları, ağaclar əkilmiş, döşəməyə daş plitələr düzülmüşdür.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Diyarşünaslıq muzeyi Xızının qədim tarixindən xəbər verir
(22 avqust 2008-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Xızı Tarix-diyarşünaslıq muzeyinin açılışında iştirak etmişdir.

Muzeydə 300 eksponat toplanmışdır. Burada Xızının qədim tarixindən xəbər verən arxeoloji tapıntılar, qədim silahlar, xalq sənətinə aid nümunələr, məişət əşyaları, musiqi, kənd təsərrüfatı alətləri diqqəti cəlb edir. Muzeydə Xızıda doğulub boya-başa çatan Azərbaycanın görkəmli yazıçısı və dramaturqu Cəfər Cəbbarlının yaşadığı evin maketi də nümayiş etdirilir.

Bildirildi ki, sakinlər yeni yaradılan muzeyə müxtəlif əşyalar təqdim edirlər. Bu rayon Xızır peyğəmbərin adını daşdığından Azərbaycanın müqəddəs guşələrindən biri sayılır.

Prezident İlham Əliyev Xızı təbiətinin zənginliyini və qədim tarixini əks etdirən eksponatlara baxdı. Dövlətimizin başçısı qədim əşyaların bir yerdə toplanmasının zəruriliyini, tariximizə diqqətin artırılmasının vacibliyini vurğuladı və müvafiq tövsiyələrini verdi.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Altağac Milli Parkı zəngin fauna və florası ilə seçilir
(22 avqust 2008-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Altağac Milli Parkında olmuşdur.

Buraya toplaşan meşə təsərrüfatı işçiləri dövlətimizin başçısını səmimiyyətlə qarşıladılar.

Bu park Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2004-cü il avqustun 31-də Xızı və Siyəzən rayonlarının ərazilərində - Altağac Dövlət Təbiət Qoruğu və ona həmsərhəd olan Dövlət Meşə Fondu torpaqlarının bazasında yaradılmışdır. Ərazinin 90,5 faizini palıd, fıstıq və vələs ağaclarının üstünlük təşkil etdiyi, zəngin flora və faunası olan dağ meşələri təşkil edir.

Prezident İlham Əliyev rəmzi açılışı bildirən lenti kəsdi, fotostendlərə baxdı.

Ekologiya və təbii sərvətlər naziri Hüseyn Bağirov dövlətimizin başçısına məlumat verdi ki, parkın ərazisi 11 min 35 hektardır. Parkda MDB məkanında, o cümlədən Qafqaz regionunda yeganə olan Vəhşi Təbiətin Bərpası Mərkəzi və Reabilitasiyası Klinikası da fəaliyyət göstərir. Burada müasir laboratoriya, lazımi avadanlıq vardır. Əsas məqsəd Böyük Qafqazın cənub-şərq yamaclarının təbii landşaftının, flora və faunasının qorunub saxlanması, bərpası, təbii komplekslərinin mühafizəsinin gücləndirilməsi, ekoloji monitorinqin həyata keçirilməsi, həmçinin tədqiqatlar, turizm və istirahət üçün şəraitin yaradılması və əhalinin ekoloji cəhətdən maarifləndirilməsinin təşkilidir.

Prezident İlham Əliyev Altağac Milli Parkının ekoturizm və informasiya mərkəzi, inzibati binası, turist ləvazimatlarının kirayəsi və satışı şöbəsi ilə tanış oldu, parkda saxlanılan meşə heyvanlarına tamaşa etdi.

Bununla da Prezident İlham Əliyevin Xızı rayonuna səfəri başa çatdı.

X X X

Xızı rayonuna səfərdən qayıdan Prezident İlham Əliyev yolüstü Bakıda yeni avtovağzalın tikintisinin gedişi ilə tanış oldu.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Qarabağ müharibəsi əlillərinə və şəhid ailələrinə yeni mənzillər verilmişdir
(22 avqust 2008-ci il)

Avqustun 22-də Xızı şəhərində Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri üçün tikilmiş ikimərtəbəli 16 mənzilli yaşayış binası istifadəyə verilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Binanın qarşısına toplaşan sakinlər dövlətimizin başçısını hərərətlə qarşıladılar.

Prezident İLHAM ƏLİYEV mənzillərin sahiblərinə orderləri təqdim edərək dedi:

- Mən sizin hamınızı ürəkdən təbrik edirəm. Arzu edirəm ki, bu mənzillərdə xoşbəxt yaşayasınız. Siz buna layiqsiniz. Azərbaycan dövləti bütün vətəndaşlarına diqqət göstərir. İlk növbədə, Vətən uğrunda döyüşmüş, həlak olmuş insanların ailələrinə, öz sağlamlığını itirmiş insanlara. Siz qəhrəmansınız, Vətən uğrunda mübarizə aparmısınız və ən yüksək qayğıya layiqsiniz. Azərbaycan dövləti əlindən gələni etməyə çalışır ki, sizin həyat səviyyəniz yaxşılaşsın, məişət problemləriniz daha da tez həll edilsin. Ümumiyyətlə, sizin həyatınızda yaxşı anlar çox olacaqdır.

Azərbaycan hərbi təcavüzdən əziyyət çəkən ölkədir. Bu təcavüzün qarşısını almaq üçün Azərbaycan gəncləri, Azərbaycan vətəndaşları, əsgərlər fədakarcasına vuruşublar, öz doğma torpaqlarını müdafiə etmişlər, həlak olmuşlar, yaralanmışlar. Biz həmişə onların qəhrəmanlığını yadda saxlamalıyıq və gələcək nəsli vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə etməliyik.

Müharibə hələ bitməyib, müharibənin birinci mərhələsi başa çatıb. Azərbaycan əlindən gələni etməlidir və edir ki, öz ərazi bütövlüyünü bərpa etsin. Bizim ərazi bütövlüyümüz bərpa olunmalıdır. Bu, başlıca şərt. Bunun kənarında heç bir razılaşma mümkün deyildir. Bununla bərabər, biz öz iqtisadi və hərbi gücümüzü artırmalıyıq ki, istənilən anda, istənilən yollarla öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa edək.

Bizim ərazi bütövlüyümüz pozulanda, Azərbaycan torpaqları işğal altına düşəndə beynəlxalq təşkilatlar tədbirlər görmüşdür. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi var ki, onlarda açıq göstərilir ki, Ermənistanın işğalçı qüvvələri bizim torpaqlarımızdan çıxmalıdırlar. Ancaq bu günə qədər bu qətnamələr icra olunmur. Bu onu göstərir ki, beynəlxalq təşkilatların qərarları mütləq xarakter daşmır. Əfsuslar olsun ki, beynəlxalq hüquq normaları pozulur və biz ikili standartlar hallarını tez-tez görürük. Belə olan halda, Azərbaycan ancaq öz gücünə güvənməlidir, öz imkanlarına güvənməlidir və biz güclü ölkə qurmaqla, güclü ordu yaratmaqla öz məqsədlərimizə nail olacağıq. Bizim heç bir başqa ölkənin torpağında gözümüz yoxdur. Öz torpağımızı da heç kimə verməyəcəyik.

Mən sizi bir daha təbrik etmək istəyirəm. Bir daha demək istəyirəm ki, siz yaxşı həyata layiqsiniz. Biz bundan sonra da çalışacağıq ki, sizin bütün məişət problemlərinizi həll edək və bu gözəl evlərdə yaxşı yaşayasınız.

SAKİNLƏR: Çox sağ olun. Allah Sizə cansağlığı versin.

İkinci qrup Qarabağ müharibəsi əlili ELÇİN BAĞIROV dövlətimizin başçısına təşəkkür edərək dedi:

- Hörmətli cənab Prezident, icazə verin, bütün Qarabağ müharibəsi əlilləri və şəhid ailələri adından Sizi salamlayaq. Xızıda bu gözəl binanı tikdirib bizə verdiyinizə görə öz minnətdarlığımızı bildiririk. Çox sağ olun.

Azərbaycan Respublikası günü-gündən inkişaf edir. Ali baş komandan kimi Sizin rəhbərliyiniz altında torpaqlarımızı işğalçılardan azad etməyə bu gün də hazırıq. Vətən uğrunda vuruşmağa yenə hazırıq. Özüm Qarabağ müharibəsi əliliyəm, imkanımız pis deyil, dolanışığ yaxşıdır. Çox sağ olun. Əgər imkan varsa, buyurub bizim mənzilimizə baxasınız və öz xeyir-duanızı verəsiniz.

Prezident İlham Əliyev yeni yaşayış binası ilə tanış oldu, mənzillərə baxdı.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramına uyğun olaraq tikilən binanın dörd mənzili 3, qalanları isə 2 otaqlıdır. Mənzillərdə sakinlərin rahat yaşayışı üçün hər cür şərait yaradılmış, qaz, su və enerji ilə təmin olunmuşdur.

Dövlət başçısının adından hər ailəyə televizor və soyuducu hədiyyə edildi.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Şahmat məktəbi ilə tanışlıq
(22 avqust 2008-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Xızı şəhərində Şahmat Məktəbi ilə tanış olmuşdur.

Dövlətimizin başçısına məlumat verildi ki, qısa müddətdə daxili imkanlar hesabına tikilib istifadəyə verilmiş məktəbdə bu qədim oyunun sirlərinə yiyələnmək üçün lazımi şərait yaradılmışdır. Gələcəkdə məktəbin genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Rayonun uşaq və gəncləri şahmata böyük maraq göstərirlər. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 85 illiyi ilə əlaqədar Xaçmazda keçirilmiş zona yarışlarında məktəbin yetirməsi Xalidə Abdullayeva birinci, respublika yarışlarında isə dördüncü yeri tutmuşdur. Məktəbdə beynəlxalq yarışlarda ölkəmizin idman şərəfini qoruyacaq şahmatçıların yetişəcəyinə ümid bəslənilir.

Ölkəmizdə idmanın bütün növlərinə, o cümlədən şahmatın inkişafına göstərilən qayğıya görə Prezidentə minnətdarlıq bildirildi.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Xızı şəhəri ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüş (22 avqust 2008-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 22-də Xızı şəhəri ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşmüşdür.

Dövlətimizin başçısı İLHAM ƏLİYEV xızılılarla hal-əhval tutdu və onları salamlayaraq dedi:

- Bu gün mən Bakı-Sumqayıt yolunun açılışında iştirak edirdim. Bildiyiniz kimi, bu yol Rusiya sərhədinə qədər uzanacaqdır. Əlbəttə ki, Xızı rayonunun sakinləri də bu yoldan istifadə edəcəklər. Gözəl, beton örtüklü, müasir standartlara uyğun yoldur. Bu işlər ona görə görülür ki, Azərbaycan vətəndaşları yaxşı yaşasınlar, şərait yaxşı olsun. Bütün rayonlarda işlər yaxşı getməlidir.

Xızı böyük rayon deyildir. Ancaq böyük-küçüklüyündən asılı olmayaraq, bütün rayonlara eyni dərəcədə diqqət göstərilməlidir. Hər bir yerdə iş yerləri açılmalı, abadlıq işləri aparılmalıdır, iqtisadi imkanlar və rayonun potensialı maksimum dərəcədə işə düşməlidir. Azərbaycan dövləti bunun üçün nə lazımdırsa edir. Xızı rayonunun inkişafı üçün də yaxşı imkanlar var. Rayonun potensialından həm kənd təsərrüfatı, həm turizm, həm də başqa sahələrdə çox səmərəli istifadə etmək lazımdır.

Dünən mən kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı yeni Sərəncam imzalamışam. Sərəncama əsasən, Prezidentin Ehtiyat Fondundan əlavə 25 milyon manat vəsait ayrılacaqdır. Bu vəsait həm toxumçuluğun inkişafına yönəldiləcək, eyni zamanda fermerlərə, güzəştli şərtlərlə gübrənin verilməsi, yanacaqın verilməsi və başqa tədbirlər də nəzərdə tutulur ki, Azərbaycan özünü kənd təsərrüfatı məhsulları ilə tam şəkildə təmin etsin. Bu gün dünyada bir çox sahələrdə bütövlükdə gərginlik hiss olunur, o cümlədən ərzaq məhsulları istehsalında və təchizatında. Biz elə etməliyik ki, Azərbaycan özünü bütün ərzaq məhsulları ilə maksimum dərəcədə təmin etsin. Bunun da əsası kənd təsərrüfatıdır. Kənd təsərrüfatı həmişə Azərbaycan iqtisadiyyatında mühüm rol oynamışdır. Bu gün bu rol daha da artır.

Burada, Xızı rayonunda da kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan insanların sayı çoxdur. Demək olar ki, əksəriyyət kənd təsərrüfatında çalışır. Biz bu insanların imkanlarını daha da artırmalıyıq. Dövlət tərəfindən texnika alınır, icarəyə verilir, yanacaq güzəştli şərtlərlə, gübrələr güzəştli şərtlərlə verilir. Fermerlər, demək olar ki, bütün vergilərdən – bir vergi istisna olunmaqla – azad ediləblər. Bu, dövlət dəstəyidir. Dövlət öz dəstəyini bu yollarla etməlidir: həm kreditlərin, texnikanın, gübrənin verilməsi, həm də yolların çəkilişi, infrastrukturun yaradılması. Bütün bunlar olduğu halda, insanların maddi vəziyyəti özlərindən asılı olacaqdır.

Xızı rayonunda imkanlar kifayət qədər çoxdur. Rayonun gözəl təbiəti var, Bakıya yaxındır. Eyni zamanda, burada turizm inkişaf etməlidir. Əlbəttə ki, yüksək səviyyədə olmalıdır. Ona görə mən sizi görməyə gəlmişəm. Mən əvvəllər Xızı rayonunda çox olmuşam. Ancaq Prezident vəzifəsinə seçildəndən sonra gəlmək imkanım olmayıbdır. Amma, əlbəttə, yenə gələcəyəm. Mən bu illər ərzində, demək olar ki, bütün rayonlarda olmuşam. Olmadığım rayonlara da getmək istəyirəm ki, hər yerdə olum. Həm özüm vəziyyətlə tanış olum, həm də insanlarla görüşüm və sizdən eşidim ki, əlavə nə etmək lazımdır.

Düzdür, çox iş görülübür. Son beş il ərzində regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramının bütün bəndləri, maddələri, nəzərdə tutulmuş bütün tədbirlər, demək olar ki, yerinə yetirilibdir. Ancaq elə işlər var ki, onlar hələ həll olunmayıbdır. Biz gərək onları aşkar edək və həll edək. Bunu ən yaxşı bilən rayon əhalisidir, rayon rəhbərliyidir. Ona görə, əlavə nə etmək lazımdır, hansı tədbirlər görülməlidir, rayon əhalisini hansı məsələlər narahat edir, hansı məsələlər həll olunmalıdır – bunları mənə deyin ki, biz onları həll edək. Çünki biz yerlərdən gələn və əlbəttə, başqa mənbələrdən gələn məlumatlara əsasən vəziyyəti təhlil edirik və bu, ölkəmizin uğurlu inkişafı üçün çox lazımdır: harada hansı problem var və onun həlli yolları nədir. Xüsusilə indiki, Azərbaycanın iqtisadi imkanlarının, büdcə xərcləri artdığı vəziyyətdə. Son beş il ərzində dövlət xərcləri on dəfədən çox artıbdır. Yəni problemlərin həlli üçün indi iqtisadi, maddi imkanlarımız var. Hər bir məsələ öz həllini taparsa, hər bir rayonda, hər bir kənddə bütün məsələlər həll olunar. Ona görə, siz deyin, Xızı rayonu üçün əlavə nə lazımdır?! Hansı tədbirlər görülməlidir. Bəlkə, sən deyəsən?

VAQİF ABDULLAYEV (Xızı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı): Cənab Prezident, çox sağ olun, Sizin diqqətiniz sayəsində Xızıya şəhər statusu verilibdir. Sizə sakinlər adından təşəkkür edirik. Rayonun içməli su və Altıağac istiqamətində yolun təmiri problemi var. Təbiətin özündə də quraqlıq yaranıb, mənbələrdə su azalıbdır.

İLHAM ƏLİYEV: Su, bura haradan gəlir?

VAQİF ABDULLAYEV: 40 kilometr uzaqlıqda yerləşən və meşədən keçən Dubraq xəttindən götürülmüşdür. Çox əzablı yollardan keçir. Keçmişdə çəkilmiş borulardır. Əlaqədar təşkilatlar bildirir ki, bu işləri 2009-cu ildə görəcəklər.

İLHAM ƏLİYEV: Bəs, əhali suyu haradan alır?

VAQİF ABDULLAYEV: Su gəlir, qıtlıq o dərəcədə deyildir. Ancaq avqust ayında suyun azlığı xüsusi nəzərə çarpır.

İLHAM ƏLİYEV: İndi bizim qarşımızda duran ilk əsas vəzifə budur. Çünki əvvəllər həm qaz problemi çox ciddi idi, həm də elektrik enerjisi ilə problemlər var idi. İndi olmamalıdır.

SAKİNLƏR: Cənab Prezident, elə bir problem yoxdur, qaz və işıq çox yaxşıdır.

İLHAM ƏLİYEV: Ona görə ki, biz bu problemləri, demək olar ki, həll etmişik. İndi elə yer yoxdur ki, orada işıq problemi olsun. Düzdür, qazlaşdırılmayan kəndlər var. Ancaq indi heç bir ölkə yoxdur ki, orada bütün kəndlər qazlaşdırılsın. Azərbaycanda qazlaşdırma 80 faizdən çoxdur. Ancaq bizdən daha çox həcmdə qaz hasil və ixrac edən ölkələrdə bu rəqəm 50-60 faizdir. Amma buna baxmayaraq, mən qarşıya vəzifə qoymuşam ki, əvvəllər, heç sovet dövründə də qazlaşdırılmayan bölgələrə qaz xətləri çəkək, hamının təminatı maksimum dərəcədə yaxşılaşsın. Ona görə bu, həll olundu, elektrik enerjisi ilə bağlı məsələləri həll etdik. Son illərdə nə qədər yeni elektrik stansiyaları tikilibdir. Əsasən, su və kanalizasiya problemi qalıbdır. Bəli, bir də yol. Yollarla bağlı prioritetlər var. İlk növbədə, Bakını bütün ölkələrlə birləşdirən yolların tikintisi prioritetdir və ən vacib məsələdir. Biz bunu edirik. O cümlədən, şimal istiqamətində, cənub istiqamətində və qərb istiqamətində. Bütövlükdə, bu, təxminən min kilometrədən çox yoldur və özü də çox böyük vəsait tələb edir. İkinci dərəcəli məsələ şəhərdaxili yollar, şəhərlərarası yollar və kənd yollarıdır. Yəni bütün bunlar nəzərdə tutulur. Kənd yollarının tikintisi və rayondaxili yolların tikintisi bu yaxınlarda yenidən rayon icra hakimiyyətlərinin sərəncamına verilibdir. Yəni bu, daha məqsəduyğundur və əlavə vəsait də ayrılır. Mən yenidən vəsait ayıracağam ki, bu məsələləri həll edək. Yəni yol problemləri tezliklə həll olunacaqdır.

O ki qaldı su və kanalizasiya problemlərinə, biz bu işlərə başlamışıq. Bu il, gələn il və ondan sonrakı illərdə daha ciddi məşğul olacağıq. Dünya Bankı ilə birlikdə işlənmiş layihələrə əsasən, Azərbaycanın rayonlarının hamısında içməli suyun normal səviyyəyə çatdırılması və kanalizasiya məsələləri həll olunacaqdır. Onu da bilirsiniz ki, əvvəllər problemlər həmişə var idi. Biz gərək elə edək ki, həm mövcud su mənbələrindən çox böyük səmərə ilə istifadə edək, həm də yeni mənbələri üzə çıxaraq və təminatı yaxşılaşdıraq. Bu da çox böyük vəsait tələb edən layihədir. Bu layihəyə yaqın ki, milyardlarla vəsait lazım olacaqdır. Ancaq insanların rahatlığı üçün Azərbaycan dövləti hər şeyi etməlidir.

İndi bütün ölkədə məktəb tikintisi də gedir. Bu işlər Xızı rayonunda da görülür.

VAQİF ABDULLAYEV: Bəli, Heydər Əliyev Fondunun hesabına Altıağac qəsəbəsində məktəb binası tikilir.

İLHAM ƏLİYEV: Dövlət xətti ilə də tikilməlidir.

VAQİF ABDULLAYEV: Bəli, planlaşdırılıbdır. Hazırda bir çoxu təmir olunur.

İLHAM ƏLİYEV: Su məsələsi aydındır, biz bunu həll edəcəyik. Yollar çəkiləcəkdir.

SVETA RÜSTƏMOVA (Giləzi qəsəbə orta məktəbinin direktoru): Cənab Prezident, çox sağ olun. Sizi rayonumuzun ziyalıları adından salamlayıram. Dağlar yurdu Xızı torpağına xoş gəlmisiniz. Biz Sizin səfərinizi çoxdan gözləyirdik. Sizi böyük məmnuniyyətlə bu dağlar yurdu Xızı torpağında böyük sevinclə qarşılayırıq. İndi rayonumuzun əhalisinin sevincinin həddi-hüdudu yoxdur, bu gün Xızı toy-bayram içindədir. Ona görə ki, ulu öndərimizin layiqli davamçısı bu gün onların görüşünə gəlibdir.

Əziz Prezidentimiz, inanın ki, bu görüş bizim həyatımızın ən əlamətdar anıdır. Prezident kimi Siz ilk dəfədir Xızı torpağındasınız. Səfəriniz uğurlu, qədəmləriniz mübarək olsun. Ölkəmizin bütün regionları kimi, Xızı da hər gün gözəlləşir, abadlaşır. Sizin xalqımız üçün gördüyünüz bütün işlər indi hər evdə, hər ailədə özünü göstərir. Biz Sizin Xızıya olan diqqətinizi görürük, hiss edirik. Təsadüfi deyil ki, Siz bu yaxınlarda Xızıya şəhər statusu vermişiniz. Əziz Prezidentimiz, buna görə Sizə xızılılar adından dərin minnətdarlığımızı bildiririk. Biz də çalışacağıq ki, dövlətin bu qayğısına öz zəhmətimizlə cavab verək.

Xızının bu füsunkar təbiəti, Siz qeyd etdiyiniz kimi, turizmin inkişafını zəruri edir. Biz inanırıq ki, Sizin bu səfəriniz Xızıda hər sahədə olduğu kimi, turizmin də inkişafına güclü təkan verəcəkdir. Ölkəmizin birinci xanımı, hamımızın sevimlisi Mehriban xanımın da gördüyü işlər göz qabağındadır. Onun mədəniyyətimizin, təhsilimizin, səhiyyəimizin inkişafında, xüsusilə də milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunmasında gördüyü səmərəli işlər xalq tərəfindən hər yerdə rəğbətlə qarşılanır.

Əziz Prezidentimiz, Siz ulu öndərimizin yolunu layiqincə davam etdirərək, Azərbaycanı qüdrətli, zəngin, firavan bir ölkəyə çevirirsiniz. Siz həmişə xalqın arasındasınız. Ona görə də Sizi özümüzə böyük dayaq, arxa hesab edirik.

Əziz Prezidentimiz, bu gözəl, fərəhli, qürur dolu anları bizə bəxş etdiyiniz üçün Sizə bir daha öz minnətdarlığımızı bildiririk.

İLHAM ƏLİYEV: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Mən də demək istəyirəm ki, Bakıya qayıdan kimi göstəriş verəcək və əlavə vəsait ayıracağam ki, siz özünüz lazımı tədbirlər görəsiniz və Altıağac yolunu tezliklə normal vəziyyətə gətirəsiniz. Bütövlükdə, başqa yolların təmiri, tikintisi lazımdır və mən əlavə tədbirlər görəcəyəm. Xızı rayonunun inkişafı gələcəkdə də sürətlə getməlidir.

İndi Azərbaycanda belə gözəl ab-hava, gözəl şərait var, insanlar işlə təmin olunubdur. Demək olar ki, Azərbaycanda işsizlik böyük dərəcədə aradan qaldırılır. İndi Azərbaycanda yoxsul adamların sayı da azalır. Əlbəttə, hər ölkədə olduğu kimi, hələ var amma azalır. Elə etməliyik ki, bu problemi tamamilə aradan qaldıraq. Bütün bunları etmək üçün, əlbəttə, ölkədə sabitlik olmalıdır. Bunsuz heç bir işi görmək mümkün olmayacaqdır. Sabitlik olmayan yerlərə heç kim vəsait qoymur, turist gəlmir, qonaq gəlmir və orada iqtisadiyyat da inkişaf etmir. Azərbaycanda bu sahədə çox böyük nailiyyətlər əldə ediləndir. Azərbaycanda çox gözəl şərait var, ab-hava var, insanlar rahat, təhlükəsizlik şəraitində yaşayırlar, arxayındırlar. Əsas budur. Bu, böyük bir nəticədir, böyük bir nailiyyətdir. Xüsusilə görəndə ki, dünyanın müxtəlif ölkələrində müxtəlif xoşagəlməz hadisələr baş verir, sabitlik pozulur, münaqişələr baş verir. Biz bu sabitliyi saxlamalıyıq, möhkəmləndirməliyik. Əlbəttə, bu, bizim gələcək uğurlarımızın başlıca şərtidir və bunun əsasında gələcəyə getməliyik, ölkəmizi müasirləşdirməliyik. Uşaqları yaxşı tərbiyə etməliyik, onlar məktəblərdə yaxşı oxumalı, yaxşı bilik almalıdırlar. Onlar gələcək üçün dəyərli insan olmalıdırlar, sağlam olmalıdırlar. Ona görə indi biz müxtəlif yerlərdə yeni tibb ocaqları yaradıyıq. Onlar idmanla məşğul olmalıdırlar. Hər bir rayonda böyük idman qurğuları tikilir və bu proses davam edir.

Görürsünüz, bizim idmançılarımız Olimpiada kimi mötəbər yarışda nə qədər böyük uğurlar əldə ediblər. İndi bizim 6 medalımız var, 7-ci medal da olacaqdır. Bu, Azərbaycan kimi böyük olmayan ölkə üçün çox böyük nailiyyətdir. 200-dən çox ölkənin arasında yüksək nəticə göstərmək böyük bir uğurdur, böyük bir qürur mənbəyidir və hər bir azərbaycanlı bununla fəxr edir.

Eyni zamanda, idman sağlamlığa da çox böyük təsir edir. Gərək uşaqlar idmanla məşğul olsun, yaxşı oxusunlar ki, dəyərli vətəndaşlar kimi gələcəkdə ölkəni idarə etsinlər. Bütün bunları etmək üçün biz hamımız çalışmalıyıq. Həm Bakıda biz, həm də rayonların rəhbərliyi, bütün insanlar hərəsi öz yerində fəal işləməlidir ki, ölkəmizi daha da gözəl gələcəyə aparaq. Mən bu işlərdə sizə də uğurlar arzulayıram.

X X X

Sonra dövlətimizin başçısı rayon ağsaqqalı, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı Əlisəfa Abbasov ilə söhbət etdi.

ƏLİSƏFA ABBASOV: Bu ordenlər ulu öndərimiz Heydər Əliyevin sayəsindədir. O, mənim dörd övladıma da ali təhsil veribdir, Gəncədəki Kənd Təsərrüfatı Akademiyasına göndərdi. Allah Heydər Əliyevə qəni-qəni rəhmət eləsin.

İLHAM ƏLİYEV: Bizim bütün uğurlarımızın təməlinə onun fəaliyyəti dayanır. O vaxt, 1970-80-ci illərdə siz də işləmişiniz, bu ordenləri almışınız və indi də xatırlayırsınız ki, Azərbaycan üçün necə gözəl işlər görübdür. Bütün bölgələr abadlaşdı, gözəlləşdi. O, Azərbaycandan gedəndən sonra vəziyyət yavaş-yavaş pisləşməyə başladı. Nəticədə nə oldu?! Azərbaycan böhran vəziyyətinə düşdü. Vətəndaş müharibəsi, iqtisadi böhran - hər şey baş verdi. Amma o, 1993-cü ildə gəldi və sabitliyi bərpa etdi. 1993-cü ildən 2003-cü ilə qədər Azərbaycan çox böyük inkişaf yolu keçdi. Hər şey sabitləşdi, inkişaf yenidən başladı. İndi də biz davam etdiririk. Sizin kimi veteranlar, gənclər – hamımız birlikdə bunu etməliyik.

Siz böyük qəhrəmanlıq göstərmisiniz. İndi də işləyirsiniz?

ƏLİSƏFA ABBASOV: Bəli işləyirəm, fermam var, övladlarım işlədir.

İLHAM ƏLİYEV: Əvvəllər dövlətə işləyirdiniz, indi isə özünüzdə, yəni həm dövlətə, həm də özünüzdə. Siz özünüzdə işləməklə, eyni zamanda, dövləti də gücləndirirsiniz. Sağ olun.

X X X

Prezident İlham Əliyev rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə xatirə şəkli çəkirdi və onlarla çox səmimiyyətlə görüşüb sağollaşdı.

AZƏRTAC
2008, 22 avqust

Sumqayıt şəhəri

2005, 12 avqust

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidə kompleksinin açılışı mərasimlərində iştirak etmişdir: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi
- Sumqayıt buxar-qaz qurğusunun təməlinin qoyulması mərasimi: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi
- “Real sağlamlıq” tibb mərkəzi ilə tanışlıq
- Azərbaycan Prezidenti şəhid ailələrinə və Qarabağ müharibəsi əlillərinə yeni mənzillərin orderlərini təqdim etmişdir

2007, 12 iyun

- Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsində yeni elektroliz korpusları istifadəyə verilmişdir: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir
- “Dizayn-Genay Azərbaycan” polietilen və polipropilen boru zavodu yüksək keyfiyyətli məhsul buraxır

2008, 28 avqust

- Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sumqayıta səfəri: Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
- Paralimpiya İdman Kompleksinin açılışı: Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı
- Azərbaycan Prezidenti Sumqayıtda yenidən qurulmuş mədəniyyət və istirahət parkında olmuşdur
- Prezident İlham Əliyev əlillərə və şəhid ailələrinə yeni mənzillərin orderlərini təqdim etmişdir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Sumqayıtda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidə kompleksinin açılışı mərasimlərində iştirak etmişdir
(12 avqust 2005-ci il)

Avqustun 12-də Sumqayıt şəhərinin mərkəzində, ulu öndər Heydər Əliyevin adını daşıyan prospektdə xalqımızın ümummilli liderinin abidə kompleksinin təntənəli açılış mərasimi olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmək üçün buraya gəldi. Prospektə toplaşan on minlərlə şəhər sakini dövlətimizin başçısını böyük səmimiyyətlə, gül-çiçəklə, hərərətli alqışlarla qarşıladı. Onların əllərində ulu öndər Heydər Əliyevin və Prezidentin portretləri, Azərbaycanın dövlət bayraqları, eləcə də respublikamızın rəhbərini salamlayan şüarlar var idi.

Tuncdan ucaldılmış abidə kompleksinin memarı xalq rəssamı, akademik Ömər Eldarovdur.

Prezident İlham Əliyev ulu öndərin abidəsinin üzərindən ağ örtüyü götürdü, abidənin önünə gül qoydu. Dövlətimizin başçısı abidə kompleksi ilə yaxından tanış oldu və görülən işləri yüksək qiymətləndirdi.

Bu münasibətlə keçirilən mərasimi Sumqayıt şəhər Ağsaqqallar Şurasının sədri Müzəffər Gülümov açdı.

**Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin
nitqi**

- Əziz sumqayıtlılar!

Əziz bacılar və qardaşlar!

Mən sizin hamınızı ürəkdən salamlayıram. Bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin abidəsinin açılışı münasibətilə sizin hamınızı təbrik edirəm.

Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin həyatı və fəaliyyəti Azərbaycan xalqının rifah halının yaxşılaşmasına, Azərbaycanın güclənməsinə, müstəqil Azərbaycan dövlətinin inkişafına xidmət edirdi. Bütün dövrlərdə - 1970-ci illərdə Azərbaycanın rəhbəri vəzifəsində çalışdığı dövr ərzində və 1990-cı illərdə müstəqil Azərbaycanın Prezidenti kimi Sumqayıta həmişə böyük diqqətlə, böyük qayğı ilə yanaşırdı. Sumqayıtın inkişafı, burada iqtisadi və sənaye potensialının güclənməsi yolunda çoxlu qərarlar qəbul edilmişdi, böyük işlər görülmüşdü, yeni müəssisələr yaradılmışdı.

Bu gün Azərbaycanın sənaye potensialında çox böyük çəkisi olan Sumqayıt uğurla inkişaf edir, abadlaşır, burada gözəl işlər görülür. Bütün bu işlərin təməli 1990-cı illərin əvvəllərində Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə Azərbaycanda hakimiyyətə qayıdandan sonra qoyulmuşdur. 1970-ci illərdə olduğu kimi, 1990-cı illərdə də, - lakin artıq başqa ictimai-siyasi quruluşda, - xalqımızın liderinin fəaliyyəti Azərbaycanın uğurla inkişaf etməsinə imkan yaratdı. Biz o illəri yaxşı xatırlayırıq.

Heydər Əliyev 1982-ci ilin sonunda Azərbaycandan Moskvaya getmişdi. Əgər tarixə nəzər salsaq, iqtisadi göstəricilərə nəzər salsaq, görürük ki, məhz o illərdən Azərbaycan iqtisadiyyatında tənəzzül başlanmışdır. İqtisadi inkişaf yavaş-yavaş azalmışdı, nəticədə 1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanda siyasi və iqtisadi böhran yaşanırdı. Ölkə iqtisadiyyatı tamamilə iflic vəziyyətinə düşmüşdü və perspektivlər ürəkaçan deyildi. 1993-cü ildən başlayaraq ardıcıl, məqsədyönlü siyasətin nəticəsində, siyasi və iqtisadi islahatlar nəticəsində indi Azərbaycan bölgədə, dünyada ən sürətlə inkişaf edən ölkədir. 1990-cı illərdə indiki inkişafın təməli qoyulmuşdur. Əgər o illərdə görülən işlər olmasaydı, neft müqavilələri imzalanmasaydı, bu gün Azərbaycan belə cür sürətlə inkişaf edə bilməzdi.

Məhz bu gün o sağlam təməlin üzərində biz yeni Azərbaycanı, müasir Azərbaycanı qururuq, iqtisadi, siyasi cəhətdən güclü ölkəni qururuq. Son müddət ərzində görülən işlər nəticəsində bir daha əmin oluruq ki, bizim gələcəyimiz çox uğurlu olacaqdır.

Azərbaycanın iqtisadiyyatı dünyada ən yüksək sürətlə inkişaf edir. Bu ilin ilk 6 ayında Azərbaycanda sənaye potensialı 20 faiz artmışdır. Bu, dünyada ən yüksək göstəricidir. Yüz minlərlə yeni iş yerinin açılması, yoxsulluqla mübarizənin aparılması bizə imkan verdi ki, qısa müddət ərzində insanların rifah halı yaxşılaşdı. Əlbəttə, bu, bizi tam şəkildə qane etmir. Azərbaycanda çoxlu problemlər var, iqtisadi, sosial problemlər var, yoxsulluq həddi çox yüksəkdir, baxmayaraq ki, yoxsulluq şəraitində yaşayan insanların sayı ilyarım ərzində təxminən 10 faiz azalıbdır. Amma bu, bizi qane etmir. Ona görə bütün səylərimiz Azərbaycanda yeni iş yerlərinin yaranmasına, regionların inkişafına, yoxsulluğun aradan qaldırılmasına yönəldilibdir. Bu istiqamətdə nəticələr var. Mən istəyirəm ki, bu nəticələr daha da

gözəgörünən olsun. Mən istəyirəm ki, Azərbaycanın hər bir yerində insanlar yaxşı yaşasınlar, yaxşı maaş alsınlar, yaşlılar yaxşı pensiya alsınlar, tələbələr yaxşı təqaüd alsınlar və ölkəmiz daha da güclənsin.

Bu gün bölgədə baş verən proseslər deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın seçdiyi yol ən düzgün yoldur. Sabitliyin qorunması, sülhün, əmin-amanlığın saxlanması hər bir ölkənin inkişafı üçün başlıca amildir. Bu, Azərbaycanda var və bu məsələlərə çox böyük diqqət göstərilir. Xalqla iqtidar arasında birlik, vəhdət var. Bu birlik və vəhdət imkan verir ki, biz həm siyasi, həm də iqtisadi islahatları daha da inamla, cəsarətlə aparaq.

Bizim çox böyük planlarımız var. İqtisadi potensialın artması Azərbaycanın hər cəhətdən güclü, qüdrətli dövlətə çevrilməsinə imkan verəcəkdir.

Bu gün Sumqayıtda yeni, böyük elektrik stansiyasının təməlqoyma mərasimi olacaqdır. 506 meqavat gücündə olan stansiya 2 il ərzində tikiləcəkdir. O, həm Sumqayıta xidmət edəcəkdir və həm də bütövlükdə Azərbaycanın energetika sisteminə böyük töhfə verəcəkdir.

Enerji təhlükəsizliyi bizim üçün çox vacib məsələdir. Mən istəyirəm ki, bütün yerlərdə bu inkişaf getsin, bütün şəhərlərdə, rayonlarda bu inkişaf hiss olunsun. Əlbəttə, böyük şəhərlərdə problemlər də böyükdür. Biz bunların hamısını bilirik və əlimizdən gələni edirik və edəcəyik ki, böyük şəhərlərdə insanları narahat edən problemlər tezliklə aradan qaldırılsın. Elektrik enerjisi, qaz, su, istilik təchizatı daha da yaxşılaşsın. Bütün bunlar olacaq və mən buna şübhə etmirəm.

Ən önəmlisi odur ki, insanlara qayğı göstərilsin. Bu gün gördüm ki, insanlar buraya ərizələrlə gəlmişlər. Bu da təbiidir. Mən həmişə deyirəm ki, əgər hər şey yaxşıdırsa, əgər insanları heç nə narahat etmirsə, heç vaxt ərizə ilə gəlməyəcək, heç vaxt saatlarla gözləməyəcəklər. Əgər bu problem varsa, bu, həll olunmalıdır. Bütün yerlərdə mənə verilən ərizələrə baxılır və dərhal reaksiya verilir. Mən buradan gedəndən sonra nümayəndələrim qalacaqlar. Kimin şikayəti var, ərizəsi var, xahiş edirəm ki, siz mənim nümayəndələrimə çatdırasınız. Onlara operativ qaydada baxılacaqdır.

Azərbaycanın inkişafı üçün həm iqtisadi, həm də siyasi islahatlar çox mühümdür. Bu il Azərbaycanda parlament seçkiləri keçiriləcəkdir. Bilirsiniz ki, dünya ictimaiyyəti bu seçkilərə çox böyük diqqət göstərir. Bu da təbiidir, çünki Azərbaycan dünya birliyi üçün çox önəmli bir ölkədir. Azərbaycan regionda lider ölkədir. Həm insan potensialına, həm də iqtisadi potensialına, təbii ehtiyatlarına görə, coğrafi və geosiyasi vəziyyətinə görə dünya birliyi üçün çox önəmli ölkədir. Biz də çox istəyirik ki, bu parlament seçkiləri tam şəffaf və ədalətli keçsin və mən də buna şübhə etmirəm.

Mənim tərəfimdən bu yaxınlarda imzalanmış Sərəncam buna imkan yaradacaqdır, eyni zamanda Seçki Məcəlləsi buna imkan yaradacaqdır. Seçki praktikasının təkmilləşdirilməsi üçün Sərəncamda göstərilən bütün müddəalar həyatda öz əksini tapacaqdır və 2003-cü ildə olduğu kimi, Azərbaycan xalqı tam ədalətli, şəffaf şəkildə öz iradəsini ifadə edəcəkdir. Əziz dostlar, mən əminəm ki, siz ən layiqli namizədlərə səs verəcəksiniz. O namizədlərə ki, Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verir. O namizədlərə ki, gəlib sizin qaygılarımızla birbaşa məşğul olacaqlar, xalqa bağlı olacaqlar. O namizədlərə ki, azərbaycançılıq fəlsəfəsini öz gündəlik həyatında və fəaliyyətində tətbiq edirlər və inkişaf etdirirlər.

Azərbaycan xalqı müdrik xalqdır və yaxın tariximiz hamımızın xatirindədir. Azərbaycanı məhvə, uçuruma aparan, Azərbaycanı talayan, ölkəmizi vətəndaş müharibəsinə sürükləyən, faktiki olaraq, parçalanma ərafəsinə gətirib çıxaran qüvvələrə Azərbaycan siyasətində yer yoxdur. Azərbaycan xalqı bu qüvvələri rədd edir, onlara öz münasibətini bütün parlament və prezident seçkilərində dəfələrlə bildirmişdir və mən şübhə etmirəm ki, noyabrda keçiriləcək parlament seçkilərində də xalq öz sözünü deyəcəkdir.

Mən istəyirəm ki, seçkilərdə iştirak edən namizədlər üçün eyni şərait yaradılsın, bərabər imkanlar yaradılsın və biz buna nail olacağıq. Ən vacib məsələ odur ki, yerli icra orqanları seçki prosesinə müdaxilə etməsinlər. Heç bir namizədə heç bir maneçilik törətməsinlər. Seçki prosesinə müdaxilə etməsinlər və bütün namizədlərin seçicilərlə görüşlərinin, mitinqlərin keçirilməsinə imkan yaratsınlar. Qoy, hər şey ədalətli olsun və xalq özü seçsin.

Mən bu gün çox şadam ki, yenidən Sumqayıtdayam. Son dəfə Sumqayıta 2003-cü ildə gəlmişdim, burada vəziyyətlə tanış olurdum. Yeni müəssisələrlə, fəaliyyətə başlamış müəssisələrlə tanış olurdum. Bu gün də görəndə ki, burada inkişaf gedir, yeni binalar tikilir, yeni xiyabanlar, parklar salınır, abadlıq, quruculuq işləri gedir, çox sevinirəm. Bu işlər daha da sürətlə getməlidir. Azərbaycanın iqtisadi potensialı buna imkan yaradacaqdır. Gələn ilin büdcəsi ən azı 3 milyard dollar təşkil etməlidir. Bizim builki büdcəmiz keçən ilin, 2004-cü ilin büdcəsinə nisbətən təxminən 40 faiz artmışdır, orduya ayrılan xərclər 76 faiz

artmışdır. Hökumət qarşısında vəzifə qoymuşam ki, 2006-cı ilin büdcəsi də təxminən eyni sürətlə artsın. Həm ümumi xərclər, həm də orduya ayrılan xərclər artsın.

Biz müharibə şəraitində yaşayırıq. Danışıqlar aparırıq və çalışırıq ki, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsini sülh yolu ilə həll edək. Amma düşmən bilməlidir ki, biz istənilən anda doğma torpaqlarımızı hərbi yolla azad etməyə qadirik. Bunu etmək üçün güclü ordu potensialı yaranmalıdır. Bu istiqamətdə görülən işlər göz qabağındadır. İldən-ilə artırılan hərbi büdcəmiz bizə imkan yaradacaq ki, ordumuzun güclü maddi-texniki bazası yaradılsın. Əgər xərclər bu il 76 faiz artıbsa, gələn il də ən azı o qədər artmalıdır. Şübhə etmirəm ki, Azərbaycan xalqının həmrəyliyi, Azərbaycanın dünyadakı mövqeyi, bizim iqtisadi potensialımızın güclənməsi bu məsələnin tezliklə həll olunmasına imkan yaradacaqdır. Biz danışıqlar prosesindən axıra qədər istifadə etməliyik. Əgər ümid varsa ki, bunu sülh yolu ilə həll edə bilərik, gərək bütün imkanları sınayaq. Əgər gördük ki, sülh yolu heç bir səmərə vermir, onda yeni vəziyyət yaranacaqdır və biz sizinlə birlikdə lazımı qərarları qəbul edəcəyik.

Əziz dostlar, mən sizin hamınızı bir daha ürəkdən salamlayıram. Arzu edirəm ki, Sumqayıt bundan sonra da sürətlə inkişaf etsin, burada yaşayan insanların həyat səviyyəsi yaxşılaşsın, sosial problemlər öz həllini daha sürətlə tapsın, abadlıq-quruculuq işləri gələcəkdə də sürətlə getsin. Bir sözlə, sumqayıtlılar Azərbaycanın bütün başqa yerlərində yaşayan insanlarla birlikdə yaxşı, firavan həyat yaşasınlar.

Mən sizi bir daha salamlayıram, öz dərin hörmət və məhəbbətimi bildirirəm.

Sağ olun.

AZƏRTAC
2005, 12 avqust

Sumqayıt buxar-qaz qurğusunun təməlinin qoyulması mərasimi (12 avqust 2005-ci il)

Avqustun 12-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı ilə Sumqayıt şəhərində müasir buxar-qaz qurğusunun təməli qoyulmuşdur.

Energetiklər dövlətimizin başçısını müasir standartlara uyğun tikilmiş inzibati binanın önündə böyük hörmətlə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyev əvvəlcə buxar-qaz qurğusunun maketi, eləcə də qurğunun tikiləcəyi yerin əvvəlki vəziyyətini əks etdirən fotosəkillərlə tanış oldu.

“Azərenerji” Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti Etibar Pirverdiyev vaxtilə burada mövcud olan stansiyanın tarixindən, indi görülməli işlər barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, bu layihəni Almaniyanın “Siemens” şirkəti yerinə yetirəcəkdir. Ölkədə analoqu olmayan 500 MVt-dən çox gücə malik olan bu enerji bloku respublikada fəaliyyət göstərən oxşar qurğular arasında ən nəhəngi olacaqdır. Tikinti işləri 2007-ci ilin ikinci yarısında başa çatacaq, 2007-2008-ci illərin qış mövsümündə burada istehsal edilən elektrik enerjisi şəbəkəyə veriləcəkdir. Yeni qurğunun Bakının və Abşeron rayonunun elektrik enerjisi ilə təminatına da köməyi olacaqdır.

Prezident İlham Əliyev buxar-qaz qurğusunun inzibati binası ilə də tanış oldu.

Təməlləşmə mərasimini Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Vaqif Əliyev açdı.

Sumqayıt şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Vaqif Əliyevin çıxışı

- Möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli qonaqlar!

Əziz sumqayıtlılar!

Bu gün hər bir sumqayıtlı, Sumqayıtın hər bir ailəsi sevinc içərisindədir. Çünki möhtərəm Prezidentimiz Sumqayıtda bizimlə birlikdədir və artıq bütün sumqayıtlıların çoxdan həsrətində olduqları hadisədən, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin möhtəşəm abidə kompleksinin açılışından sonra şəhərimiz üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edən buxar-qaz qurğusunun təməlinin qoyulması mərasimində iştirak edir.

Sumqayıt sənaye şəhəridir. Burada həmişə iri zavod və fabriklər işə salınmışdır. Azərbaycanımızın bütün sahələrdə inkişafının və tərəqqisinin əsasını qoyan ulu öndərimiz Heydər Əliyev Sumqayıta xüsusi qayğı göstərmiş və onun hərtərəfli inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlamışdır. Sumqayıtla bağlı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin başa çatdırı bilmədiyi işlər indi Sizin tərəfinizdən uğurla davam etdirilir. Təməlini qoyduğumuz buxar-qaz qurğusu bu işlərin bariz nümunəsidir.

Məlum olduğu kimi, ümummilli liderimiz ölkəmizə rəhbərlik etdiyi müddətdə 16 dəfə Sumqayıta gəlmişdir. Dahi rəhbərimiz şəhərin ən çətin məqamlarında həmişə sumqayıtlılarla olmuşdur. Ulu öndərin sonuncu dəfə 2003-cü il aprelin 3-də Sumqayıta gəlişi də şəhərimizin inkişafına böyük təkan verdi. Onun sosial-iqtisadi və ictimai-siyasi tərəqqisini təmin etdi və ümumən şəhərdə ab-havanı dəyişdi. Qapıları bağlı qalmış zavod və fabriklər işə salındı, sahibkarlığın inkişafı üçün hərtərəfli əlverişli şərait yaradıldı, yeni, müasir avadanlıq və texnologiyalarla təchiz edilmiş müəssisələr açıldı, su, enerji və qaz təchizatı yaxşılaşdırıldı. Sakinlərin uzun illər ərzində diqqətdən kənar qalan məişət problemləri aradan qaldırıldı, sumqayıtlıların gələcəyə olan inam hissi özlərinə qaytarıldı.

Respublikamızın digər regionları kimi, Sumqayıt da bu gün dinamik inkişafdadır. Ötən ilin yekunlarına görə, şəhər üzrə sənaye istehsalının həcmi 60 faiz artaraq, dövlətimizin müstəqillik illərində qazanılmış ən yüksək göstəriciyə, 1 trilyon manat həddinə çatmış və bu yüksək inkişaf sürəti cari ilin birinci yarısında da saxlanılmışdır. Son dövrlərdə şəhərdə müxtəlif sahələrdə 13 mindən yuxarı yeni iş yeri açılmışdır ki, bunların da yarısından çoxu daimi iş yerləridir. Təkcə 2003-2004-cü illərdə Sumqayıt şəhərinə qoyulmuş xarici və daxili investisiyaların həcmi 115 milyon ABŞ dollarını ötmüşdür. Şəhərin müxtəlif yerlərində ucaldılan özəl yaşayış binaları, əhalidə digər sosial problemlərin həlli ilə yanaşı, bu gün aktual olan mənzillə təminatlarının da yaxşılaşdırılacağına inam yaradır. Hazırda şəhərimizdə 64 min kvadratmetr özəl mənzil sahəsi tikilməkdədir.

Park və xiyabanlar yenidən qurulmuş, abadlaşdırılmış, təzələri yaradılmış, fəvvarələr işə salınmışdır. Yaşayış massivlərində 50-dən çox uşaq-idman meydançaları yaradılmışdır. Şəhərin mədəni həyatında əsaslı irəliləyişlərə nail olunmuşdur.

Cənab Prezident, “Sumqayıt stansiyası” yaşayış massivində müasir tələblərə cavab verən 500 yerlik orta məktəb binasının tikilib istifadəyə verilməsi, əksər orta ümumtəhsil müəssisələrinin dam örtüklərinin və istilik sistemlərinin əsaslı təmir olunması, şəhərin abadlaşdırılmasına, yolların əsaslı təmirinə əlavə vəsait ayrılması, şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri üçün yaşayış binalarının tikilməsi məhz Sizin gündəlik qayğınız və qəti tələbkarlığınızın nəticəsidir. Bu istiqamətdə işlər davam edir.

Bunu da xatırlatmağı vacib bilirəm ki, sumqayıtlıları uzun illər narahat edən çox ciddi bir problem möhtərəm Prezidentimizin göstərişi ilə bu il öz həllini tapacaqdır: məişət çirkab suları üçün indiyədək mövcud olmayan müasir təmizləyici qurğunun inşasına başlanacaqdır.

Şəhərimizdə bir neçə enerjitutumlu istehsalatların mövcudluğunu və onların gələcək inkişaf perspektivlərini nəzərə alsaq, bu gün təməli qoyulan buxar-qaz qurğusunun Sumqayıtın intensiv inkişafının təmin edilməsində vacib rol oynayacağını şərh etməyə ehtiyac qalmır. Yaxın gələcəkdə şəhərimizdə kimya, maşınqayırma və yüngül sənaye sahələrinin inkişafı ilə yanaşı, bir sıra yeni müəssisələrin tikilib istifadəyə verilməsi istiqamətində işlər aparılır. Un məmulatları istehsal edəcək “Bismak” müəssisəsi, Türkiyənin “Dizayn qrupu” firmasının plastik borular müəssisəsi, qənnadı məmulatları müəssisəsi, pivə istehsalı müəssisəsi, elektrik tənzimləyiciləri istehsalı müəssisəsi, plastik və alüminiumdan qapı və pəncərə istehsalı müəssisəsi, həlledicilər, boya və əlif istehsalı sahəsi yaxın zamanlarda istifadəyə veriləcəkdir.

Təkcə Sumqayıt Alüminium istehsal sahəsi ilə “Azərboru” ASC tam gücü ilə işə düşdükdən sonra onların gündəlik enerji tələbatı 280-300 Mvt olacaqdır. Bütün bunlar buxar-qaz qurğusunun Sumqayıt sənayesinin və sahibkarlığın inkişafı üçün nə dərəcədə böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini göstərir. Cənab Prezident, Sumqayıt üçün zəruri olan bu obyektin Dövlət proqramına salınmasına görə sumqayıtlılar adından Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Hörmətli cənab Prezident!

Sumqayıt bu gün öz inkişafında yeni mərhələyə keçmiş, qısa müddətdə görkəmi büsbütün dəyişmiş, təmiz və abad bir şəhərə çevrilmişdir. Bu şəhərdə insanlar üçün rahat şərait yaradılmışdır. Sizin qayğınız sayəsində hər bir sumqayıtlı gələcəyə inamla baxır, müsbət dəyişiklikləri gündəlik həyatında hiss edir. Sizin diqqətiniz həmişə Sumqayıtın üzərindədir, qayğınızı daim hiss edirik. Bütün bunlara görə hər bir sumqayıtlı Sizi sevir, Sizə inanır və Sizinlə fəxr edir.

Bizim bütün nailiyyətlərimizin əsasını ulu öndərimiz Heydər Əliyevin həmişəyaşar ideyaları təşkil edir. Cənab Prezident, biz inanırıq ki, Heydər Əliyevin siyasi xəttini uğurla davam etdirməyiniz ölkəmizin möhkəmlənməsinə və qüdrətinin artmasına, xalqımızın rifah halının daha da yaxşılaşmasına, yeni nəslin dövlətimizə, xalqımıza məhəbbət ruhunda tərbiyə olunmasına xidmət edəcəkdir. Bütün bu işlərdə sumqayıtlıların, həmişəki kimi, Sizin ən yaxın köməkçiləriniz olacaqlarına əmin ola bilərsiniz!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin nitqi

- Əziz dostlar!

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Bu gün çox əlamətdar bir gündür. Sumqayıtda yeni elektrik stansiyasının təməlqoyma mərasimi keçirilir. Bu, çox böyük hadisədir. Azərbaycanın müasir tarixində çox əlamətdar bir hadisədir. Stansiyanın tikintisi təxminən iki, iki il yarım çəkəcəkdir və ondan sonra Azərbaycanın vahid energetika sisteminə gücü 500 meqavatdan çox olan stansiya daxil olacaqdır.

Azərbaycanda iqtisadiyyat sürətlə inkişaf edir. Görülən işlərin əyani nəticəsi kimi yüz minlərlə yeni iş yeri açılıbdır. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı sürətlə gedir və əlbəttə ki, hər yeni yaranan müəssisə, yeni tikilən ev, bina elektrik enerjisi tələb edir. Bunu təmin etmək üçün isə yeni stansiyalar tikilməlidir.

Azərbaycanın zəngin neft və qaz ehtiyatları vardır. Bu baxımdan Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyi təmin olunur və gələcəkdə də təmin olunacaqdır. Ancaq bildiyiniz kimi, xüsusilə qış aylarında bəzi yerlərdə enerji qıtlığı yaranır və bunu aradan qaldırmaq üçün yeni stansiyalar tikilməlidir. Bu istiqamətdə məqsədyönlü işlər aparılır və yeni, müasir stansiyalar tikiləcəkdir. Bakıda "Şimal-2" elektrik stansiyasının, Əli Bayramlıda stansiyanın tikintisi nəzərdə tutulubdur. 2006-cı ilin sonuna qədər kiçik həcmli modul elektrik stansiyaları da tikilib istifadəyə veriləcəkdir ki, bu da təxminən 400-500 meqavat əlavə gücü təmin edəcəkdir.

Bu gün Sumqayıtda 506 meqavat gücündə olan stansiyanın təməlini qoyuruq. Mən əminəm ki, stansiya ən yüksək dünya standartlarına cavab verəcək, burada ən müasir texnologiyalar tətbiq olunacaqdır.

Çünki bizim məqsədimiz ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda yaradılan hər yeni müəssisə, infrastruktur obyektü dünyanın ən yüksək standartlarına cavab versin. Təsadüfi deyil ki, stansiyanın inşasında dünyanın aparıcı şirkətlərindən biri olan "Siemens" şirkəti iştirak edəcək və şübhə etmirəm ki, burada bütün işlər ən yüksək səviyyədə görülməkdir.

Bu fürsətdən istifadə edib, stansiyanın tikintisinin maliyyə məsələlərinin həllində iştirak etmiş banklar sindikatının nümayəndələrinə də öz təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu, bir daha onu göstərir ki, Azərbaycana, Azərbaycanın gələcəyinə böyük inam var. Əgər bu inam olmasaydı, banklar Azərbaycana və burada yaranan müəssisələrə bu həcmdə kreditlər ayırmazdı. Vaxt var idi ki, kreditlərin alınması bizim üçün problem idi, Azərbaycan çox riskli bir ölkə kimi dünyada tanınırdı. Azərbaycanın iqtisadiyyatı inkişaf etmirdi və bizim üçün alınan hər kredit böyük hadisəyə çevrilirdi. Bu gün bizim qarşımızda belə problem durmur. Amma, eyni zamanda çox sevindirici haldır ki, Azərbaycana kreditləri beynəlxalq aləmdə tanınan banklar verirlər və bu vəsaitin hesabına stansiya tikiləcəkdir.

Azərbaycan iqtisadi və sosial baxımdan çox sürətlə inkişaf edir. Bölgələrdə aparılan işlər, yeni iş yerlərinin açılması, yeni müəssisələrin işə salınması, işsizliyin aradan qaldırılması, yoxsulluqla mübarizə - bütün bu istiqamətlərdə müsbət nəticələr var. Biz istəyirik ki, bu nəticələr daha da böyük olsun və buna nail olacağıq. Bunu etmək üçün iqtisadi potensial güclənməlidir. Energetika isə iqtisadiyyatın inkişafında ən mühüm rol oynayan sahədir. Əgər elektrik enerjisi olmasa, heç bir müəssisə işləməyəcək, binalar tikilməyəcək və ümumiyyətlə inkişaf getməyəcəkdir.

Azərbaycanın üstünlüyü ondadır ki, biz ölkəmizin enerji təhlükəsizliyini təmin edirik. Bunun təməli 1970-ci illərdə qoyulmuşdu. Xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində, görülən tədbirlər nəticəsində 1970-ci illərdə Azərbaycanda çox güclü energetika potensialı yaranmışdı. Baxmayaraq ki, 1970-ci illərdə Azərbaycan müstəqil ölkə deyildi, ancaq energetika sahəsində müstəqilliyə nail olmuşdu. 1990-cı illərdə Azərbaycan çox çətin, ağır problemlərlə üzləşəndə xalqımızın lideri Heydər Əliyevin səyləri ilk növbədə energetika sisteminin bərpasına, inkişafına yönəldilmiş və çox böyük işlər görülmüşdü. Yeni elektrik stansiyaları tikildi və Azərbaycanda elektrik enerjisi qıtlığı yavaş-yavaş aradan qaldırıldı.

İndi isə yeni mərhələ başlanmışdır. Bu mərhələ də ondan ibarət olacaq ki, Azərbaycanda çox böyük həcmdə enerji gücü yaranacaqdır. Mən şübhə etmirəm ki, bizim elektrik enerjisində olan bütün tələbatımız ödəniləcəkdir. Bir neçə ildən sonra isə biz hətta elektrik enerjisini ixrac etməyə də qadir olacağıq. Beləliklə, Azərbaycanın iqtisadiyyatı hərtərəfli inkişaf edəcək, yeni iş yerləri yaranacaq, yeni müəssisələr, fabriklər, zavodlar işə düşəcəkdir. Bu, bizim məqsədimizdir. Biz istəyirik ki, ölkəmiz daha da güclənsin, iqtisadi potensial daha da möhkəmlənsin və nəticə etibarilə Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşasın.

İldən-ilə sosial məsələlərin həllinə böyük diqqət göstərilir. Son ilyarım ərzində minimum əmək haqqı 60 min manatdan 125 min manata qaldırılmışdır. Bir neçə aydan sonra isə minimum əmək haqqı 150 min manat olacaqdır. Pensiylar, tələbələrin təqaüdləri qaldırılacaq, bütün başqa sosial məsələlər öz həllini tapacaqdır. Amma sırr deyil ki, buna nail olmaq üçün ilk növbədə iqtisadiyyat güclənməlidir. İqtisadiyyatın güclənməsi üçün həm islahatlar aparılmalıdır, həm də regional inkişaf proqramı həyata keçirilməlidir və ilk növbədə, bizim energetika potensialımız güclənməlidir.

Mən çox şadam ki, biz buna nail oluruq. Yadımdadır, prezident seçkiləri ərəfəsində mənim iqtisadi proqramımın bir hissəsi də məhz energetika problemlərinə həsr olunmuşdu və enerji təhlükəsizliyi məsələləri orada öz əksini tapmışdı. Yadımdadır, bəyan etmişdim ki, Azərbaycanda, Sumqayıtda 500 meqavat gücündə yeni stansiya tikiləcəkdir. Bütün bu müddət ərzində həm banklarla, həm də şirkətlərlə çox gərgin iş gedirdi, danışıqlar gedirdi və nəticədə, biz bu gün stansiyanın tikintisinə başlayırıq.

Azərbaycan elə bir ölkədir ki, burada iqtisadi inkişaf çox sürətlə gedir və gedəcəkdir. 1994-cü ildə və sonralar ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən atılan cəsarətli və müdrik addım - neft müqavilələrinin imzalanması bu gün Azərbaycanı iqtisadi cəhətdən müstəqil ölkəyə çeviribdir. Biz çox xoşbəxtik ki, sözün əsil mənasında, müstəqil siyasət aparmaq iqtidarındayıq, heç kimdən asılı deyilik. İqtisadi cəhətdən heç kimdən asılı deyilik və əlbəttə ki, siyasi cəhətdən də müstəqil siyasət aparmaq iqtidarındayıq. Bu, böyük xoşbəxtlikdir, böyük nemətdir. Sizə deyə bilərəm, dünyada bir çox ölkə var ki, bu imkanla öyünə bilmir.

İqtisadi potensialın güclənməsi bizim mövqelərimizi möhkəmləndirəcək, bölgədəki nüfuzumuzu artıracaq, dünyada gedən proseslərə təsirimizi gücləndirəcəkdir. Ona görə, biz bu stansiyanın tikintisinə sadəcə bir iqtisadi layihə, yaxud da infrastruktur layihəsi kimi baxmırıq. Bu, bizim ümumi siyasi konsepsiyamızın tərkib hissəsidir və şübhə etmirəm ki, xalqın dəstəyi ilə biz öz proqramımızı axıra qədər icra edəcəyik, Azərbaycanı, Azərbaycan xalqını narahat edən problemlərin hamısını aradan qaldıracağıq.

İşsizlik aradan qaldırılmalıdır, yoxsulluq azaldılmalıdır və aradan qaldırılmalıdır. Azərbaycanın iqtisadiyyatı ildən-ilə inkişaf etməlidir və Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşamalıdır.

Stansiyanın tikintisi eyni zamanda beynəlxalq əməkdaşlığın təzahürüdür. Qeyd etdim ki, bu stansiyanı Almaniyanın "Siemens" şirkəti tikəcəkdir. Fərsət düşmüşkən, demək istəyirəm ki, biz Azərbaycan-Almaniya əlaqələrinə çox böyük önəm veririk. Keçən ilin avqust ayında mən Almaniya Federativ Respublikasına rəsmi səfər etmişdim. Həm Prezident, həm də kanslərlə və başqa vəzifəli şəxslərlə çox səmərəli danışıqlar aparılmışdır və bizim aramızda çox işgüzar münasibətlər mövcuddur. Həm siyasi müstəvidə, həm də iqtisadi və mədəni sahələrdə Almaniya-Azərbaycan əlaqələri çox sürətlə inkişaf edir.

Almaniya Avropa İttifaqının aparıcı ölkələrindən biridir və bildiyiniz kimi, bizim siyasətimizin önəmli istiqaməti Avropa məkanına inteqrasiyadan ibarətdir. Biz indi Avropa İttifaqı ilə yeni qonşuluq siyasətinin çərçivələrini müəyyən edirik. Azərbaycan bu proqrama daxil olunubdur. Bizim ikitərəfli münasibətlərimizdə, eyni zamanda Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə olan əlaqələrində Almaniyanın dəstəyini həmişə hiss edirik.

Eyni zamanda, Fransanı təmsil edən maliyyə qurumları da bu stansiyanın tikintisində, onun maliyyə məsələlərinin həllində iştirak edəcəkdir. Onu da demək istəyirəm ki, Fransa ilə Azərbaycanın çox gözəl əlaqələri var. Mənim Fransaya həm rəsmi səfərlərim, eyni zamanda işgüzar səfərlərim, aparılan danışıqlar onu göstərir ki, iki ölkə arasında doğrudan da çox səmərəli, işgüzar əlaqələr mövcuddur. Çoxlu birgə layihələrimiz var.

Bu stansiyanın tikintisi eyni zamanda beynəlxalq əməkdaşlığın təzahürüdür, beynəlxalq əməkdaşlığın möhkəmlənməsidir. Azərbaycan regionda öz mövqelərini gücləndirir və bizim imkanlarımız artdıqca, iqtisadi sahədə Avropanın aparıcı şirkətləri ilə daha da çox işlər görəcəyik.

Azərbaycanın büdcəsi ildən-ilə artır. Gələn il bu, çox kəskin şəkildə artacaqdır. Azərbaycanın qarşısında həllini tələb edən çox böyük layihələri var. Biz Azərbaycanın mövcud olan bütün infrastrukturunu yeniləşdirməliyik. Yeni elektrik stansiyalarının tikintisinə, su xətlərinin çəkilməsinə, Bakının içməli su ilə təmin olunmasına, yeni avtomobil yollarının salınmasına, dəmir yollarının bərpaasına, yeni hava limanlarının tikintisinə, nəqliyyat infrastrukturunun bərpaasına, sosial məsələlərə çox böyük diqqət göstəriləcəkdir.

Fərsətdən istifadə edib demək istəyirəm ki, "Siemens" şirkəti səhiyyə sahəsində də böyük təcrübəyə malikdir. Azərbaycanda yeni xəstəxanalar, yeni məktəblər, digər sosial obyektlər tikiləcəkdir. Yəni onu demək istəyirəm ki, Azərbaycanda görüləsi işlər çoxdur. Bizim iqtisadi imkanlarımız gücləndikcə, maliyyə durumumuz yaxşılaşdıqca, əlbəttə, istəyəcəyik ki, dünyanın aparıcı şirkətləri ilə, Avropa şirkətləri ilə daha da səmərəli işbirliyi quraq, əməkdaşlıq edək. Ümid edirəm ki, gələcək illərdə Azərbaycanda belə böyük layihələrin həyata keçirilməsi ənənəyə çevriləcək və biz dostlarımızla, xarici şirkətlərlə bundan sonra da səmərəli işləyəcəyik.

Əziz dostlar!

Sizin hamınızı bir daha ürəkdən salamlayıram. Mən çox şadam ki, bu stansiya məhz Sumqayıtda tikilir. Vaxtilə burada, bu ərəzidə stansiya var idi. Ancaq o, artıq köhnəlmişdi və qərar qəbul olundu ki, məhz bu yerdə Sumqayıt üçün, sumqayıtlılar üçün lazım olan, onlara xidmət edəcək yeni stansiya tikilsin və istifadəyə verilsin.

Mən sizin hamınızı bu münasibətlə bir daha təbrik edirəm, hər birinizə cansağlığı, uğurlar arzulayıram.

Sağ olun.

(Azərbaycan Prezidentinin nitqi böyük diqqətlə dinlənildi və alqışlarla qarşılandı).

X X X

Prezident İlham Əliyev buxar-qaz qurğusunun tikildiyi yerə gəldi. Tikintidə çalışanlar dövlətimizin başçısını hərəkətlə qarşıladılar.

Respublikamızın rəhbəri tikintinin layihəsi ilə tanış oldu. "Siemens" şirkətinin vitse-prezidenti Norbert König burada görülmək işlər barədə konkret məlumat verdi.

Sonra Prezident İlham Əliyev Sumqayıt buxar-qaz qurğusunun təməlinə xatirə gilizini qoydu və ilk beton qarışığını tökdü, inşaatçılara uğurlar arzuladı.

AZƏRTAC
2005, 12 avqust

“Real sağlamlıq” tıbb mərkəzi ilə tanışlıq
(12 avqust 2005-ci il)

AZƏRTAC-ın müxbiri xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 12-də Sumqayıtda “Real sağlamlıq” tıbb mərkəzində olmuşdur.

Dövlətimizin başçısını bu özəl tıbb müəssisəsinin işçiləri binanın önündə böyük hörmət və ehtiramla qarşıladılar, ona gül dəstəsi təqdim etdilər.

Prezident İlham Əliyev əvvəlcə tıbb mərkəzinin foyesində “Müasir Azərbaycan Respublikasının banisi Heydər Əliyev və səhiyyə” guşəsinə baxdı.

Mərkəzin baş həkimi Təranə Rəcəbli məlumat verdi ki, bu il martın 23-də istifadəyə verilmiş ginekoloji təmayüllü bu tıbb mərkəzi müasir avadanlıqla təchiz olunmuşdur. Mərkəzin 70 əməkdaşı ambulatoriya şəraitində, habelə 30 çarpayılıq stasionarda qadınlara yüksək ixtisaslı xidmət göstərəcəkdir. Yeni mərkəzin tıbb heyəti texnika və avadanlıq təqdim etmiş xarici firmaların nümayəndələri ilə üç ay ərzində məşğələlər keçmişdir.

Dövlətimizin başçısı mərkəzin poliklinikasındakı funksional diaqnostika, fizioterapiya, nevrologiya, oftalmologiya kabinetləri ilə, habelə müxtəlif laboratoriyalarla tanış oldu. Mərkəzin ikinci mərtəbəsində yerləşən stasionardakı doğum şöbəsinin yaxşı təchiz olunmuş palatalarını, əməliyyat otaqlarını gəzdi, yeni doğulmuş körpələrə baş çəkdi.

Prezident İlham Əliyev ölkəmizdə əhəliyə göstərilən tibbi xidmətin keyfiyyətinin yüksəldilməsinin vacibliyini, belə səhiyyə müəssisələrinin yaradılmasının əhəmiyyətini vurğuladı, Avropa standartlarına uyğun yaradılan, ən müasir tələblərə cavab verən avadanlıqla təchiz olunan tıbb mərkəzindəki şəraiti yüksək qiymətləndirdi və kollektivə uğurlar arzuladı.

AZƏRTAC
2005, 12 avqust

**Azərbaycan Prezidenti şəhid ailələrinə və Qarabağ müharibəsi əlillərinə yeni mənzillərin
orderlərini təqdim etmişdir**
(12 avqust 2005-ci il)

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 12-də Sumqayıtda şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri üçün tikilmiş yeni yaşayış binası ilə tanış olmuş, mənzillərin sahiblərinə orderləri təqdim etmişdir.

Binanın qarşısına toplaşan sakinlər dövlətimizin başçısını mehribanlıqla, gül dəstələri ilə qarşıladılar.

Prezident İlham Əliyevə məlumat verildi ki, Sumqayıtda bu kateqoriyadan olan insanlara daim diqqət və qayğı göstərilir, onların sosial problemlərinin həlli ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir. Şəhərin 47-ci məhəlləsində yerləşən bu beşmərtəbəli binada hərəsi 2 otaqlı 30 mənzil var. Mənzillər telefonlaşdırılmış, otaqlarda Koreya istehsalı olan qızdırıcılar quraşdırılmış, bir sözlə, yaşayış üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Şəhər icra hakimiyyətinin əsaslı tikinti idarəsinin yeddi aya inşa etdiyi binaya 1,8 milyard manat vəsait xərclənmişdir. İndiyədək 3 yaşayış binası istifadəyə verilmişdir. Prezidentin göstərişi ilə Sumqayıtda daha iki bina inşa olunacaqdır. Mənzilə ehtiyacı olanların sayı azalmışdır. Gələcək ilin sonunadək onların hamısı mənzillə təmin olunacaqdır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bir neçə mənzilin sahibinə orderləri, açarları təqdim etdi, onları təbrik etdi, xeyirli və uğurlu olmasını arzuladı.

Mənzil alan sakinlər ulu öndər Heydər Əliyevin xidmətlərini xatırladaraq, onlara dövlət tərəfindən göstərilən diqqət və qayğıdan razılıqlarını bildirdilər, Prezident İlham Əliyevə dərin minnətdarlıqlarını söylədilər.

Respublikamızın rəhbəri mənzillərlə tanış oldu, ayrı-ayrı otaqları gəzdirdi, yaşayış şəraiti ilə maraqlandı.

Dövlətimizin başçısı sonra binanın qarşısına toplaşan sakinlərlə səmimi söhbət etdi, onların problemləri ilə maraqlandı, şikayətlərini dinlədi.

Sumqayıtlılar Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətini yüksək dəyərləndirərək, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin siyasi xəttini uğurla davam etdirdiyinə və regionların sosial-iqtisadi inkişafı, əhalinin güzəranının yaxşılaşdırılması sahəsində gördüyü böyük işlərə görə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

AZƏRTAC
2005, 12 avqust

Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsində yeni elektroliz korpusları istifadəyə verilmişdir
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir
(12 iyun 2007-ci il)

İyunun 12-də “Azərbaycan Alüminiumu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsində 1 və 2 nömrəli elektroliz korpusları yenidən qurulduqdan sonra istifadəyə verilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu münasibətlə keçirilən açılış mərasimində iştirak etmək üçün Sumqayıta gəlmişdir.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin şəhərin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət edərək gül qoydu.

Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsində Prezident İlham Əliyevi müəssisənin kollektivi böyük hörmət və ehtiramla qarşıladı.

“Azərbaycan Alüminiumu” Səhmdar Cəmiyyətinin baş direktoru Fərman Mustafayev görülən işlər barədə məlumat verərək bildirdi ki, səhmdar cəmiyyəti özündə üç müəssisəni – Sumqayıt “Alüminium”, Gəncə “Gil-Torpaq” və Daşkəsən “Alunit” istehsalat sahələrini birləşdirir. Ölkəmizin “As Group” şirkəti tərəfindən yenidən qurulub istifadəyə verilən birinci və ikinci elektroliz korpuslarının istismara buraxılması ilə əlaqədar müəssisədə əlavə 600 yeni iş yeri açılmışdır. İndiyədək 540 nəfər işə qəbul edilmişdir.

1949-cu ildə inşasına başlanmış və 1955-ci il martın 8-də istifadəyə verilmiş Sumqayıt alüminium zavodunun istehsal gücü ötən əsrin 60-70-ci illərində 55 min ton təşkil etmişdir. Müəssisənin o vaxtkı elektroliz korpuslarının hər biri ildə 30 min ton məhsul verirdi. Hazırda görülən yenidənqurma işləri nəticəsində alüminiumun illik istehsalı 60 min tona çatdırılacaqdır. Ötən il burada 30,2 min ton alüminium istehsal olunmuşdur.

Prezident İlham Əliyev Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsinin baş planı ilə tanış oldu, müəssisənin əvvəlki və indiki vəziyyətini əks etdirən fotosəkillərə baxdı. Bildirildi ki, burada kompressor, metaltökmə, mexaniki, çuquntökmə, buxarlandırıcı, təkrar alüminium sexləri, hazır məhsul, xammal anbarları, məişət, inzibati və tibbi-sanitar, ventilyasiya binaları, avtopark və s. vardır.

Dövlətimizin başçısı yeni korpusların tikintisində iştirak etmiş və avadanlıq alınmış şirkətlərin siyahısı ilə də maraqlandı. Bildirildi ki, burada əsasən Türkiyə, Rusiya və Ukrayna şirkətlərinin avadanlığından istifadə edilmişdir. İlk xammal Gəncədə istehsal olunur və Sumqayıt müəssisəsində hazır məhsul buraxılır. Azərbaycana boksit Hindistandan, Qvineyadan gətirilir. Hazırda Gəncə “Gil-Torpaq” istehsalat sahəsinə qoyulmuş sərmayələr nəticəsində alüminium oksidi istehsalı 2001-ci ildəki 87 min tondan 2006-cı ildə 423,6 min tona çatdırılmışdır ki, bu da müəssisənin ən yüksək göstəricisidir.

Səhmdar Cəmiyyətinin 4040 nəfərlik kollektivi qeyri-neft sektorunda aparıcı yerlərdən birini tutur. Ötən il daxili imkanlar hesabına bütövlükdə 62 milyon manat sərmayə qoyulmuşdur. İşçilərin orta aylıq əmək haqqı 220 manatdan bu il 300 manata çatdırılmışdır. Onlara pulsuz yemək verilir, tibbi xidmət göstərilir. Hər bir işçi 15 min ABŞ dolları həcmində tibbi sığorta olunmuşdur.

Prezident İlham Əliyev sovet dövründə istehsal olunan məhsulun keyfiyyətinin o qədər də yüksək olmadığını bildirərək dedi ki, indi Azərbaycanda keyfiyyətə daha çox üstünlük verilir və dünya səviyyəli məhsul buraxılır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Əmlakının İdarə Edilməsi üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Kərəm Həsənov bildirdi ki, dünyada ildə 33 milyon ton alüminium istehsal edilir və bu siyahıda Azərbaycan da vardır. Yeni layihələr nəzərdə tutulur. Belə ki, Çin şirkəti ilə bağlanmış müqaviləyə əsasən, Gəncədə müasir texnologiyaya malik illik gücü 100 min ton olan yeni alüminium zavodu tikiləcəkdir. Bu müəssisəyə 212 milyon ABŞ dolları sərmayə qoyulacaq, 2009-cu ilin əvvəlində onun açılışı olacaqdır. Artıq inşaat işlərinə başlanmışdır. Zavod işə düşdükdən sonra Azərbaycanda alüminium istehsalı 160 min ton təşkil edəcəkdir. Dünya bazarında alüminium oksidinin qiyməti getdikcə aşağı düşdüyünə görə, biz hazır məhsul istehsalını genişləndirməliyik. Çünki indi dünya bazarında alüminiumun bir tonunun qiyməti 2700 dollardır. Eyni zamanda, öz müəssisələrimizi təmin etdikdən sonra Tacikistana da ildə 100 min ton alüminium oksidi göndərmək imkanımız olacaqdır.

Prezident İlham Əliyev görülən və nəzərdə tutulan işləri qiymətləndirərək dedi ki, Sovet İttifaqı zamanı ən yaxşı halda burada 55 min ton alüminium istehsal olunurdu. İndi isə 60 min tondur və yaxın illərdə 160 min tona çatdırılacaqdır. Budur müstəqil Azərbaycanın qüdrəti. Gələcəkdə istehsal gücünü artırmaq da mümkün olacaqdır. Bu, həm də qeyri-neft sektorunun inkişafıdır. 150-160 min ton alüminium

ixrac olunanda bundan xeyli gəlir əldə ediləcəkdir. Biz gərək xüsusilə qeyri-neft sektoruna qoyulan investisiyaları dəstəkləyək. Bu sahəyə böyük sərmayə qoyuluşu gözlənilir. Əlbəttə, bunlar daha çox kreditlər hesabına olacaqdır. Kreditlər də ona görə verilir ki, Azərbaycanın potensialına inam yaransın. İnam olmasaydı, Azərbaycana heç kim bir dollar da kredit verməzdi. Biz isə 100 milyon dollar həcmində kredit götürə bilərik.

Sonra Prezident İlham Əliyev düyməni basaraq “Alüminium” istehsalat sahəsini işə saldı. Dövlətimizin başçısı yeni korpuslardakı elektroliz və tökmə sexlərini gəzdi, istehsal prosesi ilə maraqlandı. Məlumat verildi ki, bu məhsul dünya bazarına “Azeral” markası ilə çıxarılacaqdır.

Dövlətimizin başçısına “Azərbaycan Alüminiumu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Sumqayıt “Alüminium” istehsalat sahəsinin birinci və ikinci korpuslarının işə salınması zamanı ilk istehsal edilmiş və üzərinə “001” rəqəmləri möhürlənmiş alüminium külçəsi hədiyyə olundu.

AZƏRTAC
2007, 12 iyun

“Dizayn-Genay Azərbaycan” polietilen və polipropilen boru zavodu yüksək keyfiyyətli məhsul buraxır
(12 iyun 2007-ci il)

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyunun 12-də Sumqayıtda “Dizayn-Genay Azərbaycan” polietilen və polipropilen boru zavodunun da rəsmi açılışında olmuşdur. Müəssisənin işçiləri dövlətimizin başçısını hörmət və ehtiramla qarşıladılar.

Azərbaycan-Türkiyə birgə müəssisəsi olan zavodla tanışlıq zamanı Prezidentə məlumat verildi ki, 1987-ci ildən Türkiyədə yaradılan “Dizayn Group” şirkəti polietilen və polipropilen borular istehsal edir. Hazırda bu şirkətin 6 zavodu fəaliyyət göstərir. Şirkətin məhsulları İngiltərə, Almaniya, Çin, Hollandiya, Avstraliya, Rusiya və İspaniyanın beynəlxalq müstəqil təşkilatlarının xüsusi sertifikatlarına layiq görülmüşdür və 72 ölkəyə ixrac olunur. Əsasən istilik, içməli su, qaz, kanalizasiya, kənd təsərrüfatı, suvarma və drenaj sistemləri üçün boru istehsalı üzrə ixtisaslaşmışdır.

Prezident İlham Əliyev müəssisənin rəmzi açılışını bildirən düyməni basdı və iridiametrlilik məhsulunun alınması prosesini izlədi.

Sumqayıt şəhərində 2003-cü ildən inşasına başlanan və yüksək keyfiyyətli polietilen boruların istehsalı üçün nəzərdə tutulan “Dizayn-Genay Azərbaycan” zavodu 2006-cı ilin oktyabrından işə düşmüşdür. Keyfiyyətli məhsul istehsalı üçün xaricdən alınan xammaldan istifadə edilir. Borular TS-1004, İS-1005, İSO-179, İSO-180 və digər dünya standartlarına cavab verir. Su, kanalizasiya, təbii qaz xətləri və digər məqsədlər üçün nəzərdə tutulan borular istifadə sahəsindən və sifarişdən asılı olaraq, 4 atmosferdən 32 atmosfərə qədər təzyiqə davam gətirə bilər.

Dövlətimizin başçısı müəssisədə qurulan müasir texnoloji avadanlıqla tanış oldu, məhsulların çeşidi, keyfiyyəti ilə maraqlandı. Bildirildi ki, hazırda zavodda xüsusi üstünlüklərə malik, 50, 75, 110, 125, 180, 200, 250, 280, 315, 355, 400, 450 və 500 millimetr diametrlilik borular istehsal olunur. Diametri 50 millimetrdən qədər olan boruların rahat daşınması və qaynaq sayının azaldılması məqsədi ilə 130-150 millimetr uzunluğunda buraxılır. Bu borular asan birləşir, daşınması digər borulara nisbətən daha asandır, torpaq sürüşməsi və ya çökməsi nəticəsində qırılmaz, çatlamır, uzunömürlüdür. Torpaq altında istənilən şəraitdə (nəm, duz və s.) öz xüsusiyyətlərini dəyişmir və zəmanət müddəti 50 ildir. Polietilen borular yumşaq olduğu üçün xəndəkdən kənarında birləşdirildikdən sonra xəndəyə qoyula bilər.

Zavodda onlarca yeni iş yeri açılmışdır.

Prezident İlham Əliyev görülən işləri yüksək dəyərləndirdi, müasir texnologiya əsasında istehsal edilən bu cür məhsullara tələbatın böyük olduğunu bildirdi.

Zavodla tanışlıqdan xatirə olaraq, dövlətimizin başçısına hədiyyə təqdim edildi.

AZƏRTAC
2007, 12 iyun

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sumqayıta səfəri
Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət
(28 avqust 2008-ci il)

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 28-də Sumqayıt şəhərində olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin respublikanın ikinci böyük sənaye şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət etdi.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva abidənin önünə gül qoydular.

Dövlətimizin başçısı ətrafda salınmış istirahət parkında aparılan abadlıq işləri ilə tanış oldu. Prezidentə Sumqayıt şəhərində aparılan tikinti-quruculuq işləri barədə məlumat verildi.

AZƏRTAC
2008, 28 avqust

Paralimpiya İdman Kompleksinin açılışı (28 avqust 2008-ci il)

AzərTAc xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev avqustun 28-də Sumqayıt şəhərində olmuşdur.

Dövlətimizin başçısı əvvəlcə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin respublikanın ikinci böyük sənaye şəhərinin mərkəzində ucaldılmış abidəsini ziyarət etdi.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva abidənin önünə gül qoydular. Dövlətimizin başçısı ətrafda salınmış istirahət parkında aparılan abadlıq işləri ilə tanış oldu. Prezidentə Sumqayıt şəhərində aparılan tikinti-quruculuq işləri barədə məlumat verildi.

Sonra Sumqayıtda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Paralimpiya İdman Kompleksinin açılış mərasimi olmuşdur.

Mərasimə toplaşanlar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi və xanımı Mehriban Əliyevanı səmimiyyətlə qarşıladılar.

Milli geyimli qız dövlətimizin başçısının xanımına gül dəstəsi təqdim etdi.

Prezidentə məlumat verildi ki, kompleksin tikintisi barədə qərar ümummilli lider Heydər Əliyevin paralimpiyaçılarla görüşündən sonra qəbul edilmişdi. MDB məkanında yeganə olan bu kompleksdə respublika və beynəlxalq səviyyəli yarışların keçirilməsi, təlim-məşq toplanışlarının təşkili nəzərdə tutulmuşdur. Tikintisinə 2005-ci ildə başlanmış və 2,25 hektar sahəni əhatə edən kompleksin smeta dəyəri 3,1 milyon manatdır.

Kompleksə müasir avadanlıqla təchiz olunmuş 130 nəfərlik akt salonu, trenajor, əl oyunları, böyük və kiçik atıcılıq zalları, açıq futbol və voleybol meydançaları, qapalı üzgüçülük hovuzu daxildir. Burada əlillərin sərbəst hərəkəti üçün lazımı şərait yaradılmış, müasir tipli liftlər quraşdırılmışdır.

Ərazidə abadlıq işləri aparılmış, yaşıllıq salınmış, ağac və gül kolları əkilmişdir.

Prezident İlham Əliyev kompleksin rəmzi açılışını bildirən lenti kəsdi və bina ilə yaxından tanış oldu.

Binanın foyesində ulu öndər Heydər Əliyevin büstü qoyulmuşdur. Burada ümummilli lider Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin müxtəlif vaxtlarda idmançılarla görüşlərini əks etdirən fotosəkillərdən ibarət guşə yaradılmışdır.

Dövlətimizin başçısı kompleksin qapalı hovuzuna baxdı. Uzunluğu 25, eni 10 metr olan hovuzda avtomatik təmizləmə, dezinfeksiya və qızdırıcı qurğular quraşdırılmışdır.

Prezident İlham Əliyev əsas idman salonuna da baxdı. Cüdo, güləş və əl oyunlarının keçirilməsi üçün nəzərdə tutulan salonda quraşdırılmış xüsusi havalandırma sistemi havanın daim təmiz və normada saxlanılmasına imkan verir. 32 metr uzunluğu, 24 metr eni olan salonda 210 tamaşaçı yarışları izləyə biləcəkdir.

Dövlətimizin başçısı kompleksin atıcılıq tirləri ilə də tanış oldu. 25x12 metr və 10x12 metr ölçülü atıcılıq tirlərində beynəlxalq yarışlara hazırlaşan idmançıların məşq keçməsi üçün bütün şərait yaradılmışdır. Tirlərin hər birində eyni vaxtda 8 atıcı məşq edə biləcəkdir.

Prezident İlham Əliyev kompleksin akt salonunda Pekində keçiriləcək XIII Paralimpiya Oyunlarında ölkəmizi təmsil edəcək idmançılar və onların məşqçiləri ilə görüşdü. Dünyanın 145 ölkəsindən 4000 idmançının mübarizə aparacağı Pekin Paralimpiya Oyunlarında Azərbaycanı 4 idman növündə 18 nəfər təmsil edəcəkdir.

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çığışı

- Əziz dostlar,
əziz paralimpiyaçılar!

İlk növbədə, mən sizin hamınızı Paralimpiya İdman Mərkəzinin açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm.

Bu mərkəz imkan verəcək ki, siz istənilən vaxt məşq edəsiniz, burada yarışlar keçirmək mümkündür. Mən xatırlayıram, bir neçə il bundan əvvəl belə bir təklif irəli sürülmüşdür ki, paralimpiyaçılar üçün xüsusi bir idman mərkəzi yaradılsın. Azərbaycanın inkişafı, maddi imkanlarımızın artması nəticəsində

İndi biz istənilən layihəni həyata keçirə bilərik. Əlbəttə, çalışırıq ki, idmançılar və paralimpiyaçılar üçün bütün lazımi şəraiti yaradaq. Bu gün mənə verilən məlumata görə, bütün MDB məkanında ilk dəfədir ki, paralimpiyaçılar üçün xüsusi və çox yüksək səviyyədə, yüksək dünya standartlarına uyğun şəkildə idman mərkəzi tikilibdir.

Bir də deyirəm ki, mən bu gün bu mərkəzlə tanış olarkən bir daha gördüm ki, məşq etmək, yarışların keçirilməsi üçün burada bütün şərait, bütün imkanlar var. Əminəm ki, siz bu idman mərkəzindən çox səmərəli şəkildə istifadə edəcək və öz hazırlıq səviyyənizi daha da yüksəkdə saxlayacaqsınız.

Bütövlükdə Azərbaycanda idman infrastrukturunun inkişafı üçün çox böyük səylər göstərilir. Ölkəmizin istənilən bölgəsində müasir komplekslər, böyük olimpiya kompleksləri, idman meydançaları tikilir. Azərbaycanda idmanın inkişafı üçün lazımi maddi-texniki baza möhkəmlənir, güclənir və biz bunun nəticələrini idmançılarımızın uğurlu çıxışlarında, beynəlxalq yarışlarda əldə etdiyimiz qələbələrdə, xüsusilə çox gərgin şəkildə keçməsinə baxmayaraq, Olimpiya oyunlarında görürük. Olimpiya oyunları dünyanın ən birinci idman yarışdır və bizim idmançılarımız çox böyük uğurlar qazanmışlar, Vətənə qələbələrlə, medallarla qayıtmışlar.

Siz də öz həyatınızı idmana həsr etmişiniz. Sizin həyatınızda idman çox böyük bir yer tutur. Mən çox şadam ki, biz Azərbaycanda belə gözəl mərkəzin yaranmasına nail ola bilmişik.

Əlbəttə ki, idman həyatı asan deyil. İdmanda yüksək nəticə əldə etmək üçün çox böyük işlər görülməlidir və idmançılar öz həyatını idmana, məşqlərə həsr edirlər. Sizin üçün bu, bəlkə də, ikiqat ağırdır. Paralimpiyaçıların idmana olan sədaqəti və xüsusilə Azərbaycan paralimpiyaçılarının uğurları və beynəlxalq yarışlarda iştirakı böyük qəhrəmanlıqdır.

Azərbaycan dövləti sizin bu səylərinizi çox yüksək qiymətləndirir və qiymətləndirməlidir. Məhz buna görə maksimum dərəcədə çalışırıq ki, sizin üçün lazımi şəraiti yaradaq. O cümlədən belə gözəl idman mərkəzinin tikintisi bunu bir daha sübut edir.

Mən çox şadam ki, Azərbaycanda Paralimpiya Komitəsi fəaliyyətini genişləndirir və ümumiyyətlə, Paralimpiya oyunlarında iştirak edən idmançıların sayı artır. Bizim Paralimpiya oyunlarında nəticələrimiz də hər dəfə daha da böyük olur. Keçən dəfə, Afinada Paralimpiya oyunlarında dörd medal qazanılmışdır. Onlardan ikisi qızıl, biri gümüş, biri bürünc medal idi. Yəni bu, böyük göstəricidir, böyük nailiyyətdir və biz buna çox sevinirik.

Hamımız yaxşı bilirik ki, Olimpiya oyunları dünyanın nəinki ən mötəbər idman yarışdır, hətta bəlkə də, dünyanın diqqətini cəlb edən birinci dərəcəli tədbirdir. Paralimpiya oyunları, təbii ki, Olimpiya oyunlarının bir növ kölgəsində qalır. Ancaq biz elə etməliyik ki, bu oyunlara da diqqət azalmasın və dövlət, idmanın inkişafına cavabdehlik daşıyan qurumlar və şəxslər Azərbaycanda paralimpiya hərəkatının inkişafı üçün öz səylərini davam etdirməlidirlər.

Biz bu barədə çox danışa bilərik, amma ən yaxşı sözlərdən daha yaxşı bizim gördüyümüz işlərdir və bu gözəl paralimpiya kompleksinin timsalında biz Azərbaycanda son illər ərzində bu sahədəki işlərin nəticəsini də görürük.

Mən əminəm ki, siz bu kompleksdən Pekin Paralimpiya Oyunlarına hazırlıq baxımından da səmərəli şəkildə istifadə edəcəksiniz, baxmayaraq ki, artıq bir neçə gündən sonra siz yola düşəcəksiniz. Əminəm ki, sonrakı dörd illik dövr ərzində peşəkarlığınızı yüksək səviyyədə saxlamaq üçün burada bütün imkanlar var, bütün şərait var.

Onu da demək istəyirəm ki, Azərbaycan dövləti paralimpiyaçıların mükafatlandırılması üçün lazımi tədbirlər görür və görəcəkdir. Keçən dəfə biz bunu etdik. İndi isə bu gün mən Sərəncam imzalamışam və Sərəncama əsasən Paralimpiya oyunlarında yüksək nəticələr qazanan idmançılara pul mükafatı veriləcəkdir. Birinci yer üçün 200 min manat, ikinci yer üçün 100 min manat, üçüncü yer üçün isə 50 min manat vəsait veriləcəkdir. Mən hesab etmirəm ki, bu, böyük bir stimuldur. Ancaq bu, sizin fəaliyyətinizə dövlət tərəfindən verilən qiymətdir və əminəm ki, ədalətli bir qərardır.

Sizin hamınızı bu gözəl idman mərkəzinin açılışı münasibətilə bir daha ürəkdən təbrik edirəm, sizə cəsarəti və Pekində uğurlar, qələbələr arzulayıram.

X X X

Prezident İLHAM ƏLİYEV idmançılara bir daha uğurlar arzulayaraq dedi:

- Sağ olun, xoş sözlərə görə təşəkkür edirəm. Bilin ki, mən həmişə sizinləyəm, həmişə sizinlə olacağam.

Mən xatırlayıram ki, o vaxt, 8 il bundan əvvəl ulu öndər Heydər Əliyevə müraciət edilmişdi və çox şadam ki, bu gün biz o müraciətin nəticəsini görürük. Doğrudan da verilən o qərar və artan imkanlarımız bizim üçün bu şəraiti yaradır. Biz də çalışırıq ki, Azərbaycanın ümumi uğurlu inkişafının bəhrəsini hər bir vətəndaş görsün, hər bir insan görsün. Bunu etmək üçün müxtəlif sosial proqramlar icra olunur, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin xətti ilə də böyük işlər görülür. Bu kompleksin tikintisində onların böyük zəhməti, rolu olubdur.

İnsanların yaxşı yaşaması, maaşların, pensiyaların, sosial müavinətlərin artırılması üçün son illər ərzində çox böyük işlər görüldü. İndi təxminən 500 minə qədər insan dövlət tərəfindən sosial yardım alır. Əvvəlki illərdə bunu biz böyük miqdarda edə bilmirdik, halbuki, həmişə buna böyük ehtiyac var idi. Bu gün isə bizim imkanlarımız var. Uğurlu iqtisadi siyasət, aparılan islahatlar nəticəsində bizim maddi imkanlarımız son beş il ərzində 10 dəfədən çox artıb. Ən önəmlisi odur ki, biz bu imkanlardan insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün istifadə edirik. Ən çətin vəziyyətdə yaşayan insanların həyat səviyyəsinin qaldırılması çox vacibdir. Düzdür, yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı son illər ərzində böyük dərəcədə azalıb. Ancaq yenə də var. Vətəndaşlarımızın 16 faizi yoxsulluq şəraitində yaşayır. Görülən tədbirlər nəticəsində hər il bu rəqəm azalır. Ümid edirəm ki, gün gələcək, Azərbaycanda yoxsul adam olmayacaqdır. Yəni dövlət qayğısı bütün insanlara göstərilməlidir.

Azərbaycan güclü iqtisadi imkanlara malikdir. Biz bazar iqtisadiyyatı prinsipləri əsasında işləyirik. Ancaq güclü sosial siyasət həmişə olmalıdır. Bunun müxtəlif yolları var. Bayağ qeyd etdiyim kimi, həm maaşların, pensiyaların, sosial müavinətlərin artırılması, həm də ki, güclü sosial infrastrukturun yaranması. Bu kompleks həm idman infrastrukturudur, həm də sosial infrastrukturudur. Yəni Azərbaycanın dövlət siyasətinin bu iki vacib istiqamətini özündə birləşdirir.

Bir də demək istəyirəm ki, paralimpiyaçılar, sözün əsl mənasında, fədakar insanlardır. Onlar zədələrdən, yaralardan, bəzən sağalmayan yaralardan əziyyət çəkirlər. Ancaq buna baxmayaraq, öz fədakarlığını göstərərək, idmanla məşğul olurlar, Azərbaycanı təbliğ edirlər. Beynəlxalq yarışlarda Azərbaycanın bayrağını qaldırırlar və Azərbaycan xalqı bunu çox yüksək qiymətləndirir. Azərbaycan dövləti də çalışır ki, əlindən gələni etsin ki, sizin şəraitiniz, həyatınız daha da yaxşı olsun.

Mən sizə bir də demək istəyirəm ki, həmişə olduğu kimi, biz birlikdə olacağıq, hər bir Azərbaycan vətəndaşı kimi, mən də sizin bütün uğurlarınıza sevinirəm və sizin üçün daha yaxşı şəraitin yaradılması üçün bundan sonra da əlimdən gələni əsirgəməyəcəyəm.

Bir daha sizi təbrik edirəm, sizə uğurlar arzulayıram. Əminəm ki, Pekindən qayıdandan sonra biz sizin qələbələrinizi birlikdə qeyd edəcəyik.

AZƏRTAC
2008, 28 avqust

Azərbaycan Prezidenti Sumqayıtda yenidən qurulmuş mədəniyyət və istirahət parkında olmuşdur (28 avqust 2008-ci il)

AZƏRTAC xəbər verir ki, avqustun 28-də Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda yenidən qurulmuş Nəsimi adına mədəniyyət və istirahət parkında olmuşdur.

Buradakı "Göyərçin" abidəsi və park dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə yenidən qurulmuşdur. Parkda yerə daş plitələr döşənmiş, dekorativ gül kolları və ağaclar əkilmiş, müasir işıqlandırma sistemi quraşdırılmış, köpüklü fəvvarə tikilmişdir. Sakinlərin istirahəti üçün lazımi şəraitin yaradıldığı parkda iaşə obyektləri də fəaliyyət göstərir. Sumqayıtda Yeni ailə quranlar günü hər il iyul ayında bu parkda qeyd edilir.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva burada şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb söhbət etdilər.

SAKİN: Cənab Prezidentimiz, qəhrəman Sumqayıt şəhərinə xoş gəlmisiniz. Allah-Taaladan Sizə uzun ömür, cansağlığı, işinizdə müvəffəqiyyətlər arzu edirəm. İnsanlarımızı mehribanlığa, həmrəyliyə çağırıram. Biz Sizin əsgərinizik, nə vaxt əmr etsəniz gedərik. Mənim özümün 80 yaşım var. Sumqayıtdakı bu gözəl bərpa işlərinə, bu komplekslərə, məscidlərə, bu parklara görə çox sağ olun. Allah rəhmət eləsin Heydər Əliyevə, onun qoyduğu təməldir, indi də Siz davam etdirirsiniz. Mehriban xanım, çox sağ olun, var olun, xoş gəlmisiniz.

İLHAM ƏLİYEV: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Sumqayıta gələndə sevinirəm ki, şəhər gözəlləşir, abadlaşır, yaxşı xiyabanlar, küçələr salınır. Bu park da gözəlləşibdir. Xatırlayıram, bir neçə il əvvəl bu parka gəlmişdim, vəziyyət o qədər də ürəkaçan deyildi.

SAKİN: Heç yox idi, bərbad halda idi.

İLHAM ƏLİYEV: Amma görün, indi nə gözəl olubdur.

SAKİN: Deyəsən, beşinci dəfədir buraya gəlirsiniz. Rəhmətlik atanız, ulu öndər Heydər Əliyev Sumqayıtı çox sevirdi, sumqayıtlıları da çox sevirdi. Görürük ki, Siz də bizi sevirsiniz. Çox sağ olun, bizim şəhərin işi ilə məşğulsunuz, problemləri ilə maraqlanırsınız, həll edirsiniz. Mən Sumqayıtın Ağsaqqallar Şurasının sədriyəm. Siz Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş siyasəti uğurla aparırsınız. Biz ağsaqqallar, sumqayıtlılar Sizə arxa-dayağıq. Sizə cansağlığı, uzun ömür, ailə səadəti, Sizin rəhbərliyiniz altında ölkəmizə əmin-amanlıq, ən xoş günlər diləyirik.

İLHAM ƏLİYEV: Sağ olun, mən Sumqayıtın inkişafına doğrudan da çox böyük diqqət göstərirəm və işlərlə maraqlanıram. Biz Sumqayıtı, eyni zamanda, çox müasir sənaye şəhərinə çevirməliyik. Əvəllər Sumqayıt məhz bu məqsədlər üçün də salınıbdır. Amma əvvəllər tikilmiş fabriklər, zavodlar bu gün artıq köhnəlmişdir.

SAKİN: 250 minlik Sumqayıtda indi 500 min əhali yaşayır. 500 min əhali işıq, su, qaz, çörək - hamısı ilə təmin olunur. Şəhərdə çoxlu qaçqın-köçkün vardır. Bu da böyük problemdir. Şəhərdə hər şey, bütün kommunikasiya 250 min əhali üçün nəzərdə tutulmuşdu. Amma indi olub 500 min əhali. Hələ gəlib-gedən qonaqları demirəm.

İLHAM ƏLİYEV: Bəli, buna görə biz son illər ərzində ən böyük elektrik stansiyasını məhz Sumqayıtda tikirik. 517 meqavat gücündə stansiya həm Sumqayıtı dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təmin edəcək, həm də ümumiyyətlə, bizim energetika sistemimizi sağlamlaşdıracaqdır. Bakı-Sumqayıt yolunun tikintisi artıq başa çatıbdir. Beton örtüklü gözəl yoldur. İndi beton örtüklü yollar ancaq dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrinin ən birinci şəhərlərində salınır. Bu ətrafda heç yerdə beton örtüklü yol yoxdur. Biz bunu Bakıdan Sumqayıta tıkdık. İndi Sumqayıtdan şimal sərhədinə qədər gedəcəkdir. Şəhərlərarası yol işıqlandırılacaqdır. Mən bunu bilirəm, işıqlandırılan şəhərlərarası yollar ancaq nadir hallarda Avropanın ən böyük şəhərlərində var. Başqa şəhərlərarası yollarda işıq yoxdur. Burada isə olacaqdır.

Yəni bütün bunlar şəhər üçün, insanların yaxşı, rahat yaşaması üçündür. Binalar rənglənilir, bərpa olunur, xiyabanlar, parklar salınır. Kanalizasiya, su təchizatı məsələləri həll edilir. Məktəblər tikilir, təmir olunur. Bu gün mən böyük Paralimpiya Mərkəzinin açılışında iştirak etdim. Ondən əlavə, böyük idman kompleksi tikilir. Yəni bütün bunlar onun üçündür ki, insanlar yaxşı yaşasınlar. Bura həm böyük, həm də müasir sənaye şəhəri olacaqdır. Yəni Azərbaycana lazım olan sənaye müəssisələrində insanlar işlə təmin edilsinlər və həm sosial məsələlərin həlli, insanların rahatlığı üçün, həm də gözəllik üçün şəhərin böyük imkanları olsun. Siz burada yaşayırsınız, məndən daha yaxşı bilirsiniz ki, son illər ərzində burada böyük işlər görülübdir.

SAKİN: Sizi Sumqayıt gəncləri adından salamlamaq, bu gün gənclərə, gənc ailələrə göstərilən dövlət qayğısına görə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Elə bu Paralimpiya Kompleksinin tikintisi hər

cəhətdən sağlam gənclərin yetişməsi üçün böyük imkan yaradır. Yəni gənclər pis vərdislərdən uzaq olurlar. Həqiqətən də, biz bunun şahidiyik, həyatda öz gözlərimizlə görürük. Bütün bunlara görə Sizə çox sağ olun deyirik.

Pekində idmançılarımızın uğurlarını, Sizin onlara dəstək olmağınızı, Azərbaycan bayrağının qalxmağını görəndə, himnimizi eşidəndə sevincdən göz yaşlarımız axırdı. Doğrudan da qürur hissi keçiririk ki, belə bir dövlətin vətəndaşlarıyıq, belə bir Prezidentimiz var. Cənab Prezident, Sumqayıt gəncləri hər zaman Sizinlə olacaqdır. Mən bunu tam əminliklə deyirəm.

İLHAM ƏLİYEV: Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Bizim həm çox gözəl, vətənpərvər gənc nəslimiz yetişir, həm də veteranlarımız belə möhkəmdirlər.

SAKİN: Allah Azərbaycana kəc baxanı zəlil etsin, gözlərini kor etsin, Azərbaycan inkişafdadır.

SAKİN: İlham müəllim, bütün müəllimlər adından, bütün veteranlar adından Sizə öz təşəkkürümüzü bildiririk ki, Siz pensiyaçıların təqaüdünü 25 faiz artırdınız. Bu, gələcəkdə bizim güzəranımızın yaxşı olmasından xəbər verir. Təşəkkür edirik, çox sağ olun.

İLHAM ƏLİYEV: Sağ olun, bəli və bu siyasət bundan sonra da davam etdiriləcəkdir. Azərbaycanda ildə iki dəfə pensiyaların və minimum əməkhaqqının həddi qaldırılır və bundan sonra da biz bunu edəcəyik. Bizim iqtisadi islahatlarımız, iqtisadi imkanlarımız, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş neft strategiyamız buna imkan yaradır. İndi Azərbaycan çox sabit ölkədir. Hər bir inkişaf üçün ən başlıca şərt sabitlikdir. Bu da var, Azərbaycan inkişaf edir, vətəndaşlar təhlükəsizlik, sülh, əmin-amanlıq şəraitində yaşayırlar.

SAKİN: Cənab Prezident və Mehriban xanım, bizim Sumqayıt şəhərinə xoş gəlmisiniz. Ümummillə liderimiz Heydər Əliyevə Allah rəhmət eləsin. Mən onunla çox görüşmüşəm, onunla şəklim də var. İkinci dəfədir ki, Sizinlə görüşürəm. Yenə də deyirəm, xoş gəlmisiniz, qədəmləriniz uğurlu olsun.

Rəhmətlik Heydər Əliyevin apardığı siyasəti Siz davam etdirirsiniz, onun qoyduğu yolla gedirsiniz. Bu beş ildə hər sahədə nə qədər inkişaf var, bunlar barədə çox danışmaq olar. Əfv Fərmanına, pensiyaların artırılmasına görə minnətdarıq Sizə. Çox sağ olun, canınız sağ, ömrünüz uzun olsun. Azərbaycanımız durduqca, Siz də var olun. Sağ olun, Mehriban xanım.

İLHAM ƏLİYEV: Sağ olun, təşəkkür edirəm.

X X X

Şəhər sakinləri Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva ilə xatirə şəkli çəkdirdirlər.

X X X

Daha sonra Prezident İlham Əliyev Sumqayıtın 3-cü mikrorayonuna - Sülh və Bakı küçələrinin kəsişməsindəki əraziyə gəldi.

Dövlətimizin başçısının tapşırığına əsasən buradakı 12 mərtəbəli üç bina müasir üslubda üzlənmiş, park yenidən qurulmuş, fəvvarə tikilmişdir. Ətrafda abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılmışdır.

Prezident İlham Əliyev və xanımı Mehriban Əliyeva burada da şəhər sakinləri ilə görüşüb söhbət etdilər.

SAKİN: Biz belə yerləri gəzəndə ulu öndərin nəfəsini, ruhunu hiss edirik. Sizə olduqca minnətdarıq.

İLHAM ƏLİYEV: Binalar da gör necə gözəlləşib.

SAKİN: Sizin köməyinizlə, Sizin sayənizdə. Hamısı Sizin rəhbərliyiniz altında olub, cənab Prezident. Allah Sizə kömək olsun, Sizi bizə çox görməsin. Ulu Tanrı Sizi qorusun.

İLHAM ƏLİYEV: Şadam ki, Sumqayıtda işlər yaxşı gedir. İş yerləri açılır, zavod, fabriklər tikilir və tikiləcəkdir. Sumqayıt ən müasir şəhərə çevrilir. Əvvəllər şəhərə daxil olanda bura yaxşı görünmürdü.

VAQİF ƏLİYEV (Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı): Buranı tamamilə yenidən qurduq. Müasir oturacaqlar, dibçəklər qoyulmuşdur. Sumqayıtda parklara nə qədər oturmaq qoysan, dincəlməyə bir o qədər insan gəlir.

İLHAM ƏLİYEV: Şəhər böyüyür, əhali artır.

VAQİF ƏLİYEV: Oturacaqları nə qədər artırsa da kifayət etmir.

SAKİN: Axşamlar dolu olur bura. Uşaqlar, böyüklər hamısı gəlir, istirahət edirlər.

İLHAM ƏLİYEV: İnsanların istirahəti üçün belə yerlər mütləq çox olmalıdır. Çünki insanlar axşam evdə oturmaqdansa, burada gəzməyə, dincəlməyə, istirahət etməyə gəlirlər.

SAKİN: Ən əsası odur ki, əmin–amanlıq olsun, Sizin sayənizdə biz buna nail olmuşuq.

İLHAM ƏLİYEV: Bəli, həmişə belə də olacaq. Növbəti beş il ərzində Sumqayıtın inkişafı üçün əlavə tədbirlər görülməkdir. Bura ən müasir şəhərə çevrilməlidir və çevrilir.

VAQİF ƏLİYEV: Sizin bayaq qeyd etdiyiniz 517 meqavat gücündə elektrik stansiyası Sumqayıtın sənayesinin inkişafına çox böyük təkan verəcəkdir.

İLHAM ƏLİYEV: Alüminium zavodu, ondan sonra böyük kabel zavodu tikilir. O, zavod deyil, əslində, sənaye kompleksidir.

X X X

Prezident İlham Əliyev Sumqayıtın müasirləşdirilməsi istiqamətində tədbirlərin davam etdiriləcəyini, ölkənin sosial-iqtisadi siyasətinin daha da gücləndiriləcəyini vurğuladı.

Sumqayıt sakinləri Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, YUNESKO-nun və İSESKO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətindən də razılıqlarını bildirdilər.

SAKİN: Siz Azərbaycan qadınını bütün dünya səviyyəsində təqdim edirsiniz. Biz sizinlə fəxr edirik. Allah sizi bizə çox görməsin. Doğrudan da, işləri Heydər Əliyevin adına layiq davam etdirirsiniz. Bütün sahələrdə problemlərimiz həll olunur. Sizə minnətdarlığımızı bildiririk.

MEHRİBAN ƏLİYEVA: Sağ olun.

Sakinlər Mehriban Əliyeva ilə xatirə şəkli çəkdirdilər.

X X X

Prezident İlham Əliyev Sumqayıtda reallaşdırılacaq digər tədbirlərlə bağlı tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

AZƏRTAC
2008, 28 avqust

Prezident İlham Əliyev əlillərə və şəhid ailələrinə yeni mənzillərin orderlərini təqdim etmişdir
(28 avqust 2008-ci il)

AZƏRTAC xəbər verir ki, avqustun 28-də Sumqayıtda Qarabağ müharibəsi əlilləri, şəhid ailələri və Çernobıl qəzası əlilləri üçün tikilmiş dördmərtəbəli 36 mənzilli yaşayış binası istifadəyə verilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sifarişilə tikilmiş binaya əlillərin rahat daxil olmaları üçün xüsusi giriş quraşdırılmış, hər bir mənzil mebel və digər məişət avadanlığı ilə təmin edilmişdir.

Azərbaycan Prezidentinin adından hər bir ailəyə televizor və soyuducu hədiyyə olunmuşdur.

Binaya qaz, elektrik və su xətləri çəkilmiş, bütün mənzillər telefonlaşdırılmış, mərkəzi istilik sistemi, yanğın əleyhinə xəbərdarlıq signalı quraşdırılmışdır.

Ətrafda abadlıq və yaşıllaşdırma işləri aparılmışdır.

Prezident İlham Əliyev yeni mənzillərin orderlərini sakinlərə təqdim etdi.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, şəhid Vasili Əliyevin həyat yoldaşı, polis mayoru AYGÜN ƏLİYEVƏ yeni mənzil alanlar adından dövlətimizin başçısına minnətdarlıq edərək dedi:

- Hörmətli Prezident, xoş gəlmisiniz. Cənab Prezident, icazə verin, şəhid ailələri adından, əlillər adından Sizə öz minnətdarlığımızı bildirək. 1992-ci ildə həyat yoldaşım torpaqlarımız uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdur, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanıdır. Mən özüm də həyat yoldaşım ilə birgə döyüşmüşəm, müharibə veteranıyam. Bu gün də daxili işlər orqanlarında xidmət edirəm, polis mayoruyam.

Cənab Prezident, bizim üçün çox bir əziz gündür, sevincimizin həddi-hüdudu yoxdur. Bütün şəhid ailələri adından, müharibə veteranları adından Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk. O qədər həyəcanlıyam, o qədər sevincliyəm ki, cənab Prezident, nə deyəcəyimi bilmirəm. Bu binanın xarici görünüşü də, daxili quruluşu da çox gözəldir. Cənab Prezident, biz Sizin siyasətinizə inanırıq, ulu öndərimizin davamçısıyıq. 1996-cı ildə mənə ulu öndərimizlə görüşmək qismət olmuşdu. Bu gün də mənim üçün çox xoş gündür ki, onun davamçısı, gözəl siyasətçimiz - Sizinlə görüşürəm.

Prezident İLHAM ƏLİYEV yeni mənzil alanları təbrik edərək dedi:

- Sağ olun, təşəkkür edirəm. Çox sağ olun. Hamınızı təbrik edirəm. Xoşbəxt yaşayın. Həm xarici görünüşü baxımından, həm də ki, daxili təchizatı baxımından gözəl binadır. Burada çox gözəl standartlar tətbiq olunubdur. Ümumiyyətlə, son illər ərzində Azərbaycanda şəhid ailələri, Qarabağ əlilləri üçün binaların, evlərin tikintisi çox geniş vüsət almışdır. Demək olar ki, ölkəmizin hər bir yerində belə binalar tikilir və mənzillər paylanır. Siz daha da böyük hörmətə, diqqətə layiqsiniz. Azərbaycan uğrunda, Vətən uğrunda şəhid olmuş insanların ailələri, yaralanmış, zədə almış, xəsarət almış insanlar, əlil olmuş insanlar dövlət tərəfindən maksimum dərəcədə qayğı ilə əhatə olunmalıdırlar. Biz çalışırıq bunu edək. Azərbaycan güclü sosial siyasət aparmaqla həm öz dövlət siyasətini, öz niyyətini göstərir, həm də ki, insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün çox böyük işlər görür. Biz gələcəkdə bu siyasəti davam etdirəcəyik və ehtiyacı olan, növbədə dayanan hər bir insanın məişət problemlərinin həlli üçün çalışacağıq. Bundan sonrakı illərdə bu, daha da geniş tətbiq olunacaqdır. Çünki Azərbaycan dövlətinin iqtisadi imkanları böyüyür, möhkəmlənir, bizim dövlət büdcəmiz artır.

Əlbəttə ki, sosial məsələlərin həlli üçün bundan sonrakı illərdə daha da böyük vəsait ayrılacaqdır. Biz çalışmalıyıq ki, Azərbaycanda ehtiyac içində yaşayan insanların sayı azalsın, xüsusilə, ilk növbədə, dövlət Vətən uğrunda böyük xidmətlər göstərmiş, öz sağlamlığını itirmiş, yaxınlarını itirmiş insanlar üçün bütün tədbirləri görməlidir.

Siz Vətən uğrunda, Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda döyüşmüşünüz, vuruşmusunuz. Bu gün Azərbaycan müstəqil dövlət kimi uğurla inkişaf edir. Bütün problemlər öz həllini tapır və tapacaqdır. O cümlədən şübhə etmirəm ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin də həlli beynəlxalq hüquq normaları və prinsipləri əsasında olacaqdır. Bunun başqa yolu yoxdur. Azərbaycan heç vaxt öz ərazi bütövlüyünü güzəştə getməyəcək, heç vaxt Dağlıq Qarabağın müstəqil olmasına imkan verməyəcəkdir.

Azərbaycanın razılığı olmadan heç vaxt Dağlıq Qarabağ müstəqil qurum kimi tanınmayacaqdır. Biz heç vaxt buna razılıq verməyəcəyik. Biz tələb edirik ki, münaqişə beynəlxalq hüquq normaları əsasında, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunsun. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bütün dünya tərəfindən tanınır, dəstəklənir. Bu yaxınlarda bu barədə yeni bəyanatlar səslənmişdir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının qəbul edilmiş 4 qətnaməsində göstərilir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü

toxunulmazdır və bütün işğalçı qüvvələr bizim torpaqlarımızdan qeyd-şərtsiz çıxmalıdır. Biz buna çalışırıq və danışıqların əsas mahiyyəti bundan ibarətdir.

Bir də demək istəyirəm ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün bütün imkanlardan istifadə edəcəkdir. Biz həm siyasi, həm iqtisadi, diplomatik və hərbi imkanlarımızdan istifadə etmək hüququndayıq. Bu, bizim təbii hüququmuzdur və bir də demək istəyirəm ki, beynəlxalq hüquq normaları da bu hüququ bizə verir.

Azərbaycanın Prezidenti və Silahlı Qüvvələrin Ali Baş komandanı kimi mən bundan sonra da ordu quruculuğuna böyük diqqət göstərəcəyəm. Bildiyiniz kimi, son illər ərzində bu sahədə çox böyük nailiyyətlər vardır. Azərbaycan Ordusu bölgədə ən güclü ordudur və bu il keçirilmiş hərbi parad bunu bir daha göstərdi. Həm Azərbaycanı sevən insanlara, həm də Azərbaycana düşmənçilik mövqeyində dayanan qurumlara bunu göstərdik. Biz ordu quruculuğu prosesini davam etdirəcəyik. İldən-ilə artan hərbi xərclər Azərbaycan Ordusunu gücləndirir. Azərbaycan Ordusu istənilən anda öz ərazisində istənilən əməliyyatı apara bilər, heç kim bu işlərə müdaxilə edə bilməz. Bizim başqa ölkələrin torpağında gözümlər yoxdur, öz torpağımızı da heç kimə verməyəcəyik.

Əziz dostlar, bu gözəl hadisə münasibətilə mən sizi bir daha ürəkdən təbrik edirəm. Əminəm ki, siz bu gözəl evlərdə yaxşı yaşayacaqsınız, xoşbəxt yaşayacaqsınız.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev mənzillərlə tanış oldu. Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Füzuli Ələkbərov bildirdi ki, binanın tikintisinə 2007-ci ildə başlanmışdır. Mənzillərin 5-i şəhid ailələri, 29-u Qarabağ müharibəsi əlilləri, 2-si isə Çernobıl qəzası əlilləri üçün ayrılmışdır.

Dövlətimizin başçısı yeni mənzillərin sakinlərini bir daha təbrik etdi, ən xoş arzularını bildirdi.

AZƏRTAC
2008, 28 avqust